

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr **50**

plk dr Kazimierz NOŻKO

**Temat: BITWA SPOTKANIOWA ARMII W POCZĄTKOWYM
OKRESIE WOJNY RAKIETOWO-JĄDROWEJ**

(Skrypt)

ARCHIWUM
SZKOLENIA
KATEDRY SZTABU GENERALNEGO
X29824

WARSZAWA

MARZEC

1965

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. Nr **50**

plk dr Kazimierz NOŻKO

**Temat: BITWA SPOTKANIOWA ARMII W POCZĄTKOWYM
OKRESIE WOJNY RAKIETOWO-JĄDROWEJ**

(Skrypt)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. Broni K. Świerczewskiego
X 29824

Zauważone błędy

=====

Strona	W i e r s z		Jest	Powinno być
	od góry	od dołu		
4	13		szdulaj	szaulaj
6		4	obronnej	obronne
7	22		nie tylko	nie tyle
7	23		ale	ile
12	14		maksymalnym	maksymalny
18		9	odpowiednio	odpowiednio
31	8		Mane	manewr
35	16		nabrozwój	na rozwój
35		11	wojsk.	wojsk
37	19		powodzi	ilości
38	8		dowództwa	dowództwa,
45	8		wchodzenia lub rozwijania się bitwy	wchodzenia do bitwy lub rozwijania się
52	14		jak	-
52		17	oraz wojsk	oraz położenia wojsk
55		17	zabezpieczenia	wsparcia
57		10	szybko i	szybko oraz

Uwaga: W oparciu o niniejszy skrypt autor opracował materiał do Biuletynu Informacyjnego Sztabu Generalnego nr 4/66/ z 1964r. /str. 33 - 64/.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TO i SZT.OPER.

płk prof. Jan KURNIEWICZ

zwekl. prot. 12357.f

egz.nr.....

50

płk dr Kazimierz NOŻKO

BITWA SPOTKANIOWA ARMII W POZATKOWYM OKRESIE WOJNY
RAKIETOWO - JADROWEJ

/skrypt/

06233

REMBERTOW

marzec

1965 r.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLNEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
ul. Szwajcarskiej 10, Rembertów
*29824

BITWA SPOTKANIOWA ARMII W POCZĄTKOWYM OKRESIE WOJNY

RAKIETOWO-JADROWEJ

- V I. Niektóre właściwości bitew spotkaniowych prowadzonych w początkowym okresie drugiej wojny światowej.
- II. Wpływ współczesnych warunków początkowego okresu wojny na możliwość dojścia do bitew spotkaniowych.
- a/ Właściwości początkowego okresu wojny i rola w nim wojsk lądowych.
- b/ Możliwość dojścia do bitew spotkaniowych w początkowym okresie wojny. 4.
- III. Właściwości bitwy spotkaniowej armii:
- a/ Sprecyzowanie pojęcia bitwa spotkaniowa.
- b/ W jakich warunkach może dojść do bitwy spotkaniowej armii.
- c/ Czynniki czasu i szybkości działania w bitwie spotkaniowej.
- d/ Walka o inicjatywę w bitwie spotkaniowej.
- IV. Zasady ogólne bitwy spotkaniowej armii:
- a/ Cel i zadania armii w bitwie spotkaniowej.
- b/ Ugrupowanie operacyjne armii w bitwie spotkaniowej.
- c/ Manewr ogniem i wojskami w bitwie spotkaniowej armii.
- V. Organizacja bitwy spotkaniowej armii:
- a/ Wstępne przedsięwzięcia organizacyjno-wykonawcze przygotowania armii do bitwy spotkaniowej.
- b/ Wypracowanie decyzji o bitwie spotkaniowej.
- c/ Postawienie zadań, organizacja współdziałania i wytyczne bojowego i operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk w bitwie spotkaniowej.
- VI. Prowadzenie bitwy spotkaniowej przez armię.

Zakończenie.

Załączników - 7.

BITWA SPOTKANIOWA ARMII W POZĄTKOWYM OKRESIE WOJNY
RAKIETOWO-JADROWEJ

I. NIEKTÓRE WŁAŚCIWOŚCI BITEW SPOTKANIOWYCH W POZĄTKOWYM
OKRESIE DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ^{x/}

Zasadniczy wpływ na organizację i prowadzenie bojów i bitew spotkaniowych w okresie drugiej wojny światowej wywarły poglądy panujące w okresie międzywojennym, które głosiły, że tego rodzaju działania wystąpią przede wszystkim w manewrowych formach walki, zwłaszcza w początkowym okresie wojny. Oczywiście nieoczekiwane uderzenie armii hitlerowskiej na Polskę w 1939 r., brak aktywnych działań na froncie zachodnim, a następnie zaskakujące uderzenie Niemców na Francję w 1940 r. nie stwarzały warunków do realizacji założeń teoretycznych bitew spotkaniowych. Dopiero wojna między ZSRR i Niemcami potwierdziła szereg teoretycznych zasad dotyczących bojów i bitew spotkaniowych z zakresu międzywojennego, wniosła istotne zmiany do panujących poglądów oraz wykonała nowe problemy. ~~z tym jednak, że~~ nieoczekiwana agresja hitlerowska na Związek Radziecki również w poważnej mierze przekreśliła teorię o bojach i bitwach spotkaniowych, zwłaszcza zaś pogląd, że będą one dominującą formą działań w początkowym okresie wojny. Spowodowane to zostało tym, że:

- nieprzyjaciel już od pierwszego uderzenia przejmował inicjatywę;
- wojska strony napadniętej zaskoczone nieoczekiwanym uderzeniem Niemców znalazły się w ugrupowaniu nie odpowiadającym warunkom prowadzenia starć spotkaniowych;

x/ Wg gen.lejt.A.Skiwirski "O wstrecznych srażeniach w Wielkiej Ojczyźnianej wojnie" Wojennaja Myśl nr 1 z 1963 r.

- A.J.Jeremienko "Na zapadnom napravlenii" Wyd. WIMO SSSR Moskwa 1959 r.

- NR Popiel "W tjażkiju poru" Wyd. WI MO SSSR Moskwa 1959 r.

- Pk Koltunow "Bojowyje dziejstwa tankowych armii wo wtorem pieriodie Wielikoj Ojczyźnianej wojny" Wojennaja Myśl nr 3 z 1964 r.

- nieprzyjaciel niepodzielnie panował w powietrzu, co nie sprzyjało skrytemu grupowaniu sił do wykonania przeciwdziałania poprzez zwroty zaczepne;
- należało jak najszybciej dostosować formy i sposoby walki do nowej sytuacji, która wytworzyła się na froncie, a której w zasadzie uprzednio nie przewidywano.

Mimo tej sytuacji niesprzyjającej prowadzeniu bitew spotkaniowych były liczne próby przeciwdziałania uderzeniom nieprzyjaciela poprzez zwroty zaczepne, które niejednokrotnie wywierały poważny wpływ na charakter początkowego okresu wojny. Na przykład pierwsze o dużym rozmachu bitwy spotkaniowe rozwinęły się już w pierwszych dniach i tygodniach wojny w rejonach: Szdulaj, Grodno, Łuck, Równo i Dubno. W rejonie Grodna w wyniku bitwy spotkaniowej zatrzymano ponad cztery dywizje hitlerowskie na okres zaledwie kilku dni. Spowodowane to zostało tym, że działania bojowe rozpoczęły się w warunkach wybitnie niekorzystnych dla wojsk radzieckich. Przede wszystkim brak było zabezpieczenia działań z powietrza, a organizacja i przegrupowanie związków taktycznych były zbyt powolne w stosunku do tempa działań nieprzyjaciela. Poważniejszy sukces niż w rejonie Grodna odniósł Południowo-Zachodni Front w bitwie spotkaniowej trwającej od 23 do 30 czerwca 1941 r. w rejonie Łuck - Równo, w której brało udział około 4.000 czołgów. Bitwa ta wywarła bardzo poważny wpływ na dalszy przebieg działań wojennych na Ukrainie. Nieprzyjaciel poniósł ogromne straty, jego tempo natarcia zdecydowanie uległo zahamowaniu.

W bitwie spotkaniowej w rejonie Smoleńska z jednej i drugiej strony uczestniczyło około dziewięciu armii /od 23 lipca do 8 sierpnia 1941 r./. Bitwa spotkaniowa w tym rejonie wynikła w wyniku przerwania przez wojska hitlerowskie obrony radzieckiej na Dnieprze i wyjście tych wojsk w rejon Jarcewa. W sytuacji tej powstała groźba okrążenia 19, 20 i 16 armii oraz opasowania Smoleńska. W związku z wytworzoną sytuacją naczelne dowództwo Armii Radzieckiej wydało dyrektywę dla Frontu Zachodniego, ażeby siłami 20 i 16 armii utrzymać Smoleńsk, a 29, 30, 24 i 28 armiami wykonać zdecydowane uderzenia przeciwko zgrupowaniom uderzeniowym nieprzyjaciela, które oskrzydlają Smoleńsk od północy i południa.

Sytuacja była niezwykle skomplikowana, gdyż Niemcy wykonali zdecydowane uderzenia 39 i 47 korpusami zmechanizowanymi na zbieżnych kierunkach w celu jak najszybszego okrążenia w rejonie Smoleńska, 19, 20 i 16 armii. Jednocześnie na linii Witebsk, Orsza, Mogilno Niemcy wprowadzili do bitwy związki taktyczne 2 i 9 armii grupy armii "Centrum" oraz przewidywali wykonanie uderzenia 46 korpusu zmotoryzowanego od południa. Obie strony zatem zamierzały rozstrzygnąć bitwę poprzez zdecydowane działania zaczepne. Wytworzyła się typowa sytuacja wyjściowa do bitwy spotkaniowej już nie szczebla armijnego, lecz frontowego. Od 23 lipca do 8 sierpnia trwała niezwykle zacięta walka w tej o niespotykanym dotychczas rozmachu, bitwie spotkaniowej. Przez pierwsze 3-4 dni strona radziecka wyraźnie górowała nad przeciwnikiem. Jednak brak silnych zgrupowań pancernych do rozwijania uzyskanego w pierwszych dniach powodzenia i zdecydowana przewaga Niemców w lotnictwie oraz uzyskane przez nich sukcesy na innych kierunkach, a także zarysowujące się okrążenie /27, 7/ 16 i 20 armii Frontu Zachodniego - zmusiły dowództwo radzieckie do zaniechania natarcia.

Mimo to cel bitwy spotkaniowej został w poważnej mierze osiągnięty. Niemcy ponieśli ogromne straty, utracili swobodę manewru i po raz pierwszy grupa armii "Centrum" zmuszona została przejść do obrony i prawie na dwa miesiące zaniechać działań zaczepnych na Moskwę. Był to pierwszy bardzo poważny wstrząs dla niemieckiej maszyny wojennej, wywołany skutkami prawie dwutygodniowej bitwy spotkaniowej.

Poważny również sukces w bitwie spotkaniowej osiągnęła 11 armia Frontu Północno-Zachodniego w okresie od 14 do 18 lipca 1941 r. Sytuacja, w wyniku której doszło do bitwy przedstawiała się następująco: w okresie od 10 do 13 lipca 56 korpus zmotoryzowany 4 grupy pancernej nieprzyjaciela wdarł się w ugrupowanie wojsk radzieckich na kierunku nowogrodzkim i rozwijał natarcie wzdłuż rzek: Szeleń i Szimski. Do przeciwdziałania skierowano siły 11 armii, która po przegrupowaniu wojsk wykonała uderzenie na skrzydła nacierającego nieprzyjaciela od północy dwoma dywizjami piechoty i jedną dywizją pancerną, od południa zaś - siłami jednej dywizji piechoty. Rano 14 lipca rozpoczęła się bitwa spotkaniowa.

W wyniku napiętej walki nieprzyjaciel zaczął tracić teren, mimo to nie zaniechał natarcia na innych kierunkach. 18 lipca wojska 11 armii na głównym kierunku wdarły się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela na około 40 km, rozbijając 8 dywizję pancerną i całkowicie niszcząc tyły 56 korpusu oraz poważnie zagroziły przecięciem linii komunikacyjnych grupy armii "Północ". Niestety powodzenie osiągnięte przez 11 armię w tej bitwie spotkaniowej nie zostało wykorzystane. Brak było się do dalszego rozwijania natarcia. Mimo to niebezpieczeństwo opanowania przez nieprzyjaciela Nowgorodu zostało chwilowo zażegnane. Poza tym poważne zagrożenie linii komunikacyjnych grup armii "Północ" zmusiło dowództwo hitlerowskie do przerwania natarcia na Leningrad i podciągnięcia na zagrożony kierunek świeżych sił.

I w tym wypadku nieprzyjaciel poniósł poważne straty, a wynik bitwy spotkaniowej 11 armii umożliwił zahamowanie tempa działań zaczepnych grupy armii "Północ", usiłującej jak najszybciej podejść do Leningradu. Bitwa spotkaniowa armii wywarła więc istotny wpływ na całokształt sytuacji Frontu Północno-Zachodniego i działania grupy armii "Północ".

W drugiej połowie listopada w rejonie Moskwy wynikła skomplikowana i trudna sytuacja, gdyż dowództwo hitlerowskie skupiło wysiłki 3 grupy pancernej w kierunku Jachrom i Krasna Polana, ażeby przy współdziałaniu z 4 grupą pancerną jak najszybciej wyjść w rejon Moskwy. 28 listopada 1941 r. wojskom hitlerowskim udało się sforsować kanał Moskwa-Wołga. W tej niezwykle niebezpiecznej sytuacji Naczelne Dowództwo Armii Radzieckiej zdecydowało w styku 30 i 16 armii wprowadzić do bitwy świeże siły 1 armii uderzeniowej i 20 armii z zadaniem wykonania uderzenia spotkaniowego i załamania natarcia nieprzyjaciela. Od 1 do 5 grudnia 1941 r. rozpoczęła się bitwa spotkaniowa, w której uczestniczyły główne siły obu stron /około 5-6 armii/ działające na północ i północny zachód od Moskwy.

1 i 20 armia weszły do bitwy wprost z marszu. W toku bitwy obie strony prowadziły jednocześnie: działania zaczepne, obronnej i odwrotowe. O ogromnym napięciu walki świadczy fakt, że żadna ze stron na zasadniczych kierunkach nie uzyskiwała większego tempa natarcia niż 3-5 km na dobę. Mimo to w ciągu pięciodniowej bitwy spotkaniowej natarcie nieprzyjaciela

na kierunku głównego jego uderzenia było zahamowane, a wojska nieprzyjaciela odrzucone zostały na zachodni brzeg kanału Moskwa-Wołga. Nieprzyjaciel w bitwie spotkaniowej poniósł poważne straty i zmuszony został przejść do obrony.

Bitwa spotkaniowa o dużym rozmachu została stoczona w połowie listopada 1941 r. na przedpolach Kaukazu i w rejonie Rostowa. Mimo że jej skutki nie zostały w pełni wyzyskane, to jednak 1 armia pancerna Kleista poniosła ogromne straty. Na północno-zachodnim kierunku strategicznym wojska radzieckie uzyskały przewagę sił i na długi okres ustabilizowano w tym rejonie front^{x/}.

Wymienione, oczywiście najważniejsze bitwy spotkaniowe początkowego okresu wojny 1941 r. - mimo że wynikały w warunkach niekorzystnych dla Armii Radzieckiej - spełniły jednak swój cel i zadania, przede wszystkim jeśli chodzi o załamanie, a niejednokrotnie tylko o zahamowanie działań zaczepnych nieprzyjaciela na najważniejszych kierunkach operacyjno-strategicznych.

"W wyniku napiętych walk latem i jesienią 1941 r. wojska niemiecko-faszystowskie zostały mocno wykrwawione, straciły więcej niż połowę czołgów i ogromną ilość samolotów, zasadnicze odwoły zostały wykorzystane /zużyte/ nie tylko do rozwijania natarcia, Ale do odparcia uderzeń spotkaniowych w bitwie pod Moskwą, Rostwem, Tychwinem itd/ podkreślenie KN/. Poniósłszy ogromne straty pod Moskwą, Rostowem i Tichwinem niemiecko-faszystowskie dowództwo zmuszone zostało przejść do strategicznej obrony^{xx/}. Bitwy spotkaniowe przyczyniły się więc w poważnej mierze do udaremnienia niemieckich planów wojny błyskawicznej na froncie wschodnim. Z doświadczeń uzyskanych w tym okresie wynika, że bitwy spotkaniowe są integralną częścią składową manewrowych działań bojowych i wynikają wówczas, gdy obie strony dążą do osiągnięcia celu operacji poprzez natarcie.

x/ L. Skwirskij "O mostrecznych srażenijach w Wielikoj Otieczestwiennej wojnie". Wojennaja Myśl nr 1 z 1963 r. str. 70.

xx/ Tamże. str. 70.

Bitwy spotkaniowe należą do działań bojowych o niezwykle skomplikowanym i trudnym charakterze, gdyż najczęściej stanowią one splot różnych form działań /natarcia, obrony i odwrotu/ a przejście od jednej do drugiej formy działań następuje w gwałtownie i szybko zmieniających się sytuacjach. Szybkie zaś przechodzenie od jednej formy działań bojowych do drugiej w niezwykle ograniczonym czasie, trudnej i skomplikowanej sytuacji operacyjno-taktycznej oraz w trudnym położeniu wojsk wymaga wszechstronnego przygotowania dowódców, sztabów i wojsk.

Szczególną rolę w bitwie spotkaniowej odgrywały: możliwości ogniowe stron, szybkie i zdecydowane działanie wojsk oraz koncentrowanie uwagi na wykonaniu zadań zasadniczych, w danej sytuacji - głównych.

Po roku 1941 bitwy spotkaniowe stały się prawidłowością niemal każdej operacji, występując zarówno podczas prowadzenia działań zaczepnych, jak i obronnych, a przede wszystkim w warunkach manewrowych form walki; były one najczęściej prowadzone przez wojska pancerne i zmechanizowane po przełamaniu ciągłego frontu obrony npla, a ich przebieg decydował niejako o wyniku i pomyślnym zakończeniu operacji.

Doświadczenia z okresu drugiej wojny światowej w poważnej mierze stanowią podstawę do przypuszczeń, że bitwy spotkaniowe mogą być prowadzone i we współczesnych warunkach z uwzględnieniem oczywiście nowych środków walki, nowych możliwości wojsk i warunków przyszłej wojny.

II. WPŁYW WSPÓŁCZESNYCH WARUNKÓW POCZĄTKOWEGO OKRESU WOJNY

NA MOŻLIWOŚĆ DOJŚCIA DO BITWY SPOTKANIOWEJ

a/ Właściwości początkowego okresu wojny i rola w nim wojsk lądowych

Przy obustronnym zastosowaniu broni masowego rażenia najgroźniejszy, najtrudniejszy, a równocześnie najważniejszy będzie początkowy okres wojny, który może wyrzucić decydujący wpływ nie tylko na osiągnięcie celów operacyjno-strategicznych- lecz także na cały przebieg, a nawet końcowy wynik wojny.

Dlatego też należy przygotowywać wojska przede wszystkim do działania w wojnie raketowo-jądrowej, w której nieprzyjaciel będzie dążył do prowadzenia działań zaczepnych lub obronnych

zaczepnych. Nie wyklucza to konieczności przygotowania sił zbrojnych do prowadzenia działań bojowych bez wykorzystania broni jądrowej przy zagrożeniu jej użycia.

W warunkach wojny raketowo-jądrowej mogą wystąpić dwa okresy:

- obustronne zmasowane uderzenia przy pomocy środków masowego rażenia;
- operacje wojsk lądowych, powietrzno-desantowych i marynarki wojennej.

Niezależnie bowiem od tego, że decydująca rola w początkowym okresie wojny przypadnie w udziale wojskom raketowo-jądrowym i innym środkom masowego rażenia, to jednak bardzo ważną rolę odegrają również pierwsze operacje wojsk lądowych, ściśle współdziałających z innymi rodzajami wojsk. Celem pierwszych operacji wojsk lądowych będzie maksymalne wyzyskanie skutków uderzeń broni masowego rażenia, ostateczne rozbitcie zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela, zerwanie mobilizacji nieprzyjaciela i w szybkim tempie opanowanie jego terytorium, zapewniając w ten sposób osiągnięcie zadań początkowego okresu wojny na lądowym teatrze działań wojennych. Podczas realizacji celów pierwszej operacji początkowego okresu wojny przede wszystkim będzie się dążyło do zniszczenia jądrowej siły nieprzyjaciela i uchwycenia inicjatywy.

b/ Możliwość dojścia do bitwy spotkaniowej w początkowym okresie wojny.

W związku ze specyfiką początkowego okresu wojny zasadniczą formą działania wojsk lądowych w pierwszych operacjach będą działania zaczepne, prowadzone na dużą głębokość i w wysokich tempach. Wynika to stąd, że każda ze stron będzie dążyła do maksymalnego wyzyskania skutków broni masowego rażenia poprzez ruch wojsk lądowych do przodu, wyrzucenie desantu powietrznego, a na nadmorskim kierunku operacyjnym wysadzenie desantów morskich. Mimo obustronnego dążenia do prowadzenia działań zaczepnych nie należy wykluczać możliwości przejścia na niektórych kierunkach operacyjnych do działań obronnych. Przechodząc czasowo do obrony, obrońca będzie również dążył do ustalenia zamiaru nacierającego i jak najszybszego wykonania uderzenia ogniowego na zasadnicze zgrupowanie

wojsk nacierającego, przechodząc jednocześnie do przeciwdziałania poprzez działania zaczepne. Zarówno więc obrońca, jak i nacierający będą dążyć do osiągnięcia celów operacyjnych, a w wielu wypadkach i taktycznych przez natarcie w celu maksymalnego wyzyskania skutków uderzeń jądrowych.

W wyniku takich obustronnie przyjętych założeń taktyczno-operacyjnych na poszczególnych kierunkach zachodzić będą gwałtowne zmiany w sytuacji bojowej w swojej istocie przypominające jedynie działania bojowe w głębi operacyjnej z okresu drugiej wojny światowej, zwłaszcza wówczas, gdy obie strony skierowywały do działań wojska pancerne i lotnictwo. Działania takie najczęściej przybierały charakter bojów i bitew spotkaniowych, które - jak uczy doświadczenia wojenne - są integralną częścią składową manewrowych form działań bojowych.

Bitwa spotkaniowa wynika bowiem w sytuacji, gdy na danym kierunku operacyjnym równocześnie obie strony dążą do osiągnięcia celów operacyjnych poprzez działania zaczepne.

Na stworzenie sprzyjających warunków do zawiązywania się bojów i bitew spotkaniowych w początkowym okresie wojny będą miały wpływ również takie czynniki, jak: stosunkowo małe nasycenie teatru działań wojskami lądowymi; stopnicwe wchodzenie poszczególnych związków taktycznych do walki w miarę przegrupowywania ich z głębi kraju; prowadzenie działań bojowych na poszczególnych kierunkach przy odsłoniętych skrzydłach i nierównomiernym zarysie "linii" frontu; szybki, dynamiczny i gwałtowny przebieg działań bojowych charakteryzujący się dążeniem do maksymalnego wyzyskania skutków uderzeń jądrowych i uchwycenia inicjatywy przynajmniej na poszczególnych kierunkach. Bitwy spotkaniowe zatem będą nieodłącznym i nader częstym zjawiskiem pierwszych operacji wojsk lądowych, niezależnie od tego, czy będą one zmuszone czasowo przejść do obrony, czy też będą rozwijać działania zaczepne.

~~III. WŁASCIWOŚCI BITWA SPOTKANIOWA~~

7.3

~~Sprecyzowanie pojęcia "bitwa spotkaniowa"~~

7.3.1 ~~Własności bitwy spotkaniowej armii~~ *operacji zaczepnej*

~~Bitwę spotkaniową można zaliczyć do działań bojowych,~~

szczególne charakterze ^{x/}.

Bitwa spotkaniowa ~~w warunkach wojny jądrowej~~ stanowi połączenie /całokształt/ uderzeń ^{ogniwych} jądrowych i działań bojowych wojsk dwóch przeciwstawnych stron, które dążą do osiągnięcia jednego z ^{celów} pośrednich zadań operacji na danym kierunku operacyjnym poprzez działania zaczepne.

Na pierwszym miejscu stawiamy "uderzenia jądrowe", ponieważ mogą one przesądzić o wyniku bitwy spotkaniowej, zanim dojdzie do obustronnego starcia zbrojnego ^{głównych sił armii} związków taktycznych /operacyjnych/. W przeszłości w bitwie spotkaniowej ogień jedynie zabezpieczał działania ^{taktycznych} związków, dziś uderzenia broni jądrowej wykonują samodzielne zadania. Ich rola polega nie na zabezpieczeniu działań bojowych poszczególnych dywizji w bitwie spotkaniowej, lecz przede wszystkim na rozstrzygnięciu bitwy. Rola zaś związków ogólnowojskowych polega na umiejętnym i maksymalnym wyzyskaniu skutków uderzeń jądrowych i ostatecznym rozbiciu nieprzyjaciela. Chociaż w niektórych wypadkach - zwłaszcza gdy uderzenia jądrowe z różnych względów nie będą rozstrzygającym czynnikiem rola związków ogólnowojskowych w bezpośrednim starciu z nieprzyjacielem ^{może} przesądzić o wyniku bitwy spotkaniowej.

W bitwie spotkaniowej uderzenia bronią jądrową stron mogą być wykonywane na wojska będące w bezpośredniej styczności ze sobą lub na wojska podchodzące do rejonu /strefy/ działań bojowych z głębi.

Wobec tego zasięg i głębokość bitwy spotkaniowej będzie się mierzyć głębokością zasięgu środków przenoszenia broni jądrowej znajdujących się w wyposażeniu związków operacyjnego /np. armii/. Mogą to być środki etatowe lub przydzielone danemu związkowi operacyjnemu, a niejednokrotnie będące do dyspozycji szczebla nadrzędnego, który wspiera działanie związku operacyjnego przechodzącego lub prowadzącego

x/ Np. w literaturze niemieckiej m.in. czytamy: "Przed wojną bój spotkaniowy uważało się za rodzaj natarcia z marszu, dziś natomiast uważa się go za oddzielny rodzaj działań bojowych". Wg art. Otto Schemachel "Zasady taktyczne wczoraj i dziś" rozdz. "Bój /bitwa/ spotkaniowy". WPZ nr 42 1960 r. str. 10.

x) "uderzenia ogniowe" - uderzenia jądrowe i ogień konwencjonalny

Dominacja jednak formy działań w broni mechanicznej jest niekiedy skierowane

bitwę spotkaniową swoimi środkami. Na głębokość i zasięg bitwy spotkaniowej poważny wpływ wywrze prowadzenie działań bojowych przez desant powietrzny ~~ya niekiedy morski~~, bezpośrednio biorący udział w realizacji celu bitwy spotkaniowej.

Równoległe z oddziaływaniem stron bronią jądrową obie strony będą prowadziły niezwykle napięte działania bojowe /natarcie, obrona, a niekiedy i ^{działania odwrotne} odwrot/, realizowane przez poszczególne związki taktyczne działające na różnych kierunkach i w różnym czasie. Wszystkie te formy działań bojowych będą zmierzać

do osiągnięcia zasadniczego celu ~~rozbitcia~~ ^{rozbitcia} głównych sił nieprzyjaciela. Wynika z tego, że w bitwie spotkaniowej będą dominowały formy działań bojowych o charakterze zaczepnym, które są najbardziej predestynowaną formą działań bojowych zapewniającą w maksymalnym sposób wyzyskanie skutków uderzeń jądrowych i ostateczne rozbitcie nieprzyjaciela.

Wobec tego nawet ~~czasowe~~ ^{czasowe} przejście do działań o charakterze obronnym, zwłaszcza na niektórych kierunkach i przez niektóre związki taktyczne wchodzące w skład armii, nie oznacza zakończenia bitwy spotkaniowej. O zakończeniu bitwy spotkaniowej np. armii, można mówić wówczas, gdy jedna ze stron poniesie tak ogromne straty /lub wytworzy się niekorzystna sytuacja nawet na innych kierunkach/, które zmuszą do zaniechania w danej bitwie i na danym kierunku realizacji celu operacji poprzez działania zaczepne. Część składową bitwy spotkaniowej stanowią ^{stanowią manewry} liczne przegrupowania i przesunięcia wojsk armii pośrednio lub bezpośrednio związane z realizacją zamiaru toczącej się bitwy.

We współczesnych warunkach, zwłaszcza w początkowym okresie wojny, bitwa spotkaniowa będzie stanowić decydujące starcie sił walczących stron, od którego rezultatów niejednokrotnie zależeć będzie los całej operacji.

We wszystkich jednak wypadkach bezpośredni wpływ na przebieg bitwy spotkaniowej wywrą warunki, w jakich będzie ona rozpoczęta i prowadzona.

~~W jakich warunkach może dojść do bitwy spotkaniowej armii~~

Bitwę spotkaniową armii w początkowym okresie wojny należy rozpatrywać na tle realnych warunków położenia operacyjno-strategicznego na zachodnio-europejskim teatrze działań wojennych, miejsca, roli i udziału w przyszłej wojnie naszych

Bitwy spotkaniowej? celem bitwy spotkaniowej jest szybkie i ogromne uderzenie jądrowe spowodujące śmierć nieprzyjaciela, uchylenie misji i wywołanie dezorganizacji i wstrząsów do prowadzenia operacji.

** We współczesnych warunkach dominacja jednak formy działań w broni mechanicznej jest niekiedy skierowane*

związków operacyjnych, stanowiących drugi rzut operacyjny pierwszego rzutu strategicznego sił zbrojnych państw uczestników Układu Warszawskiego. W tych warunkach w jakiej sytuacji może dojść do bitwy spotkaniowej armii?

Przed rozpoczęciem wojny wojska wchodzące w skład poszczególnych armii przeznaczone do działań w pierwszej operacji - w zależności od czasu trwania okresów zagrożenia - mogą się znajdować w rejonach wyjściowych, na poligonach lub w rejonach alarmowych, a niekiedy w rejonach dyslokacji z adresu pokoju realizując przedsięwzięcia związane z osiągnięciem gotowości bojowej. Niektóre związki taktyczne armii mogą również znajdować się na marszrutach, przegrupowując się - często pod pozorem ćwiczeń - w rejon granicy państwowej na nadmorski kierunek operacyjny. We wszystkich jednak warunkach wojska armii osiągające gotowość bojową i przygotowujące się do pierwszej operacji narażone będą na uderzenia bronią masowego rażenia nieprzyjaciela, niezależnie od tego, gdzie i w jakiej odległości od granicy państwowej znajdą się one w chwili wybuchu wojny. Od wykrycia bowiem bezpośrednich przygotowań nieprzyjaciela do uderzeń jądrowych do chwili wybuchów może upłynąć około 20-30 minut. Największe niebezpieczeństwo i zagrożenie dla wojsk armii w tym czasie stanowią przede wszystkim rakietowe i lotnicze uderzenia bronią masowego rażenia, a nawet wojsk powietrzno-desantowych, które mogą być wysadzone w ślad za uderzeniami jądrowymi. Oprócz tego należy przewidywać, że wojska lądowe nieprzyjaciela, które nie zostaną obezwładnione naszymi uderzeniami bronią masowego rażenia będą usiłowały przejść do działań zaczepnych w celu wyzyskania skutków własnych uderzeń jądrowych.

Mimo - że odległość naszych pierwszorzutowych dywizji armii może wynosić ok. 300-400 km od nieprzyjaciela, to jednak jeszcze przed rozpoczęciem bitwy sytuacja wyjściowa może być niezwykle skomplikowana i trudna. Uderzenia bronią masowego rażenia nieprzyjaciela przede wszystkim mogą spowodować poważne straty w poszczególnych związkach taktycznych i organach tyłowych armii; mogą również powstać poważne zniszczenia na szlakach komunikacyjnych i nie należy wykluczać powstania rozległych stref i skażeń promieniotwórczych. Większe

Średnie

Wnawice

nie
masa

bowiem istnieje prawdopodobieństwo wykonania przez nieprzyjaciela naziemnych uderzeń jądrowych na terenie Polski niż np. na terytorium NRD. Jeżeli przyjmiemy, że w pasie przewidywanego działania armii WP na nadmorskim kierunku operacyjnym nieprzyjaciel użyje około 100 ładunków jądrowych /przeciętna ilość, którą dysponuje AP USA/ i z nich jedynie 15-20% przeznaczone zostanie na wybuchy naziemne, powierzchnia stref skażonych o przeciętnym natężeniu 50-100 rtg/godz. może wynosić tysiące kilometrów kwadratowych. Wynika stąd, że w razie wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń bronią masowego rażenia może powstać niezwykle skomplikowana sytuacja w sposób zasadniczy wpływająca na organizację i prowadzenie pierwszej operacji zaczepnej przez armię, a zwłaszcza na przegrupowanie wojsk do rejonu przyszłych działań i wejścia poszczególnych związków taktycznych do bitwy. Oczywiście należy jednocześnie mieć na uwadze, że ogólna sytuacja nieprzyjaciela będzie się przedstawiała w tym czasie podobnie, co zresztą nie pomniejsza trudności armii w pokonywaniu przestrzeni objętej praktycznie skutkami oddziaływania nieprzyjaciela. W sytuacji tej wynika konieczność jak najszybszego wyjścia wojsk armii na tereny NRD na nadmorskim kierunku operacyjny, gdzie w tym czasie będą się toczyć działania bojowe wojsk sojuszniczych. Wojska te jednak na niektórych kierunkach mogą rozwijać natarcie /pościg/ przenosząc działania bojowe na terytorium nieprzyjaciela, na innych zaś kierunkach nieprzyjaciel może przenieść działania bojowe na nasze terytorium.

Nie należy wykluczać sytuacji, w której
Operację zaczepną armia może rozpoczynać bitwą spotkaniową z nieprzyjacielem, *któremu udało się przenieść działania* *na nasze terytorium, i rozwinąć działania bojowe w kierunku wschodnim.* /Załącznik nr 1/.

Nie jest także rzeczą wykluczoną, że walczące w strefie nadgranicznej wojska sojusznicze i nieprzyjaciela - dążąc do wyzyskania skutków pierwszych uderzeń jądrowych i przeniesienia działań wojennych na terytorium przeciwnika, zyskania na czasie i uchwycenia inicjatywy - mogą toczyć bitwę spotkaniową w skali Frontu lub armii. Armie nasze mogą wobec tego rozpoczynać operację wchodząc do toczącej się już w ich pasie bitwy spotkaniowej jako drugie rzuty Frontu - załącznik nr 2. Należy

zatem liczyć się z faktem, że wejście armii do bitwy odbywać się będzie w warunkach, gdy zarys "linii frontu" będzie wybitnie nierównomierny, a sytuacje bojowe będą ulegać gwałtownym zmianom. Trzeba również uwzględnić możliwość silnego oddziaływania marynarki wojennej nieprzyjaciela na przegrupowujące się lub wchodzące do bitwy wojska armii.

Oceniając zaistniałą sytuację, konkretne warunki nadmorskiego kierunku operacyjnego i realne możliwości armii, można przyjąć, że w jej pierwszym rzucie mogą się znaleźć orientacyjnie dwie, a niekiedy trzy dywizje, które najczęściej nie będą jednak w stanie równocześnie wejść do bitwy, a najprawdopodobniej będą wchodzić do niej kolejno - w miarę podchodzenia bezpośrednio z marszu. Różnice w czasie wchodzenia tych dywizji do walki mogą wynosić od kilku do kilkunastu godzin. Pozostałe dywizje i wojska armii /elementy ugrupowania operacyjnego/ mogą w tym czasie znajdować się setki kilometrów od rejonu działań bojowych, a nawet należy się liczyć z tym, że niektóre jednostki pozostaną na terenie kraju, zwłaszcza jeżeli zaistnieje konieczność likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela. Dywizje sojusznicze zaś, prowadzące w toku przegrupowania armii zaciętą walkę z nieprzyjacielem, w pewnym sensie będą niejako stwarzać podchodzącym związkom taktycznym warunki wejścia do bitwy. W wielu wypadkach dowodzenie dywizjami sojuszniczymi toczącymi walkę, a znajdującymi się w pasie wejścia do bitwy armii, może być powierzone dowództwu tej armii.

Niejednokrotnie najsłuszniejszym rozstrzygnięciem problemu będzie konieczność tworzenia grupy operacyjnej do bezpośredniego kierowania zgrupowaniem uderzeniowym (z składzie 2-3 dywizji/, które wchodzi lub weszło na danym kierunku do bitwy i istnieje możliwość dojścia do bitwy spotkaniowej.

Oczywiście nakreślona sytuacja i przedstawione warunki rozpoczęcia operacji zaczepnej armii bitwą spotkaniową wpływają bezpośrednio na organizację, prowadzenie, charakter i właściwości bitwy spotkaniowej. Jednakże w zależności od konkretnej sytuacji taktyczno-operacyjnej - armia pierwszorzędnymi dywizjami może przejść do aktywnych działań w całym pasie lub tylko na niektórych kierunkach. Może również wyniknąć taka

Wskazanie możliwości może być wsparcie serięno
zobowiązań niepowodzenia operacji zaczepnej, jeśli w toku jej trwania,
Reakcja operacji od brzo metodami nastąpi wówczas gdy nieprzyja-
sytuacja, że podchodzące pierwszorazowe dywizje armii /jedna - *ciel będzie*
dwie/ na kierunkach szczególnie aktywnego działania nieprzy- *urząd niekieruje*
jaciela mogą przejść do działań obronnych, a działania aktyw- *a wepła armii*
ne /natarcie/ poza środkami napadu jądrowego i lotnictwa - roz- *doz wiodnie do*
poczną dywizje podchodzące z głębi /załącznik nr 3/.

Oczywiście dowództwo armii i związków taktycznych po- *by opost 2*
winno unikać przechodzenia świeżymi dywizjami do obrony, jednak *mersu.*
całkowicie wykluczać możliwości zaistnienia podobnej, niewątpli- *W toku*
wie bardzo trudnej sytuacji - nie można. We wszystkich jednak *operacji*
warunkach podchodzące z głębi kraju związki taktyczne armii - *wspolnie*
- niezależnie od form i charakteru działania nieprzyjaciela - po- *by metoda*
winny dążyć do sukcesywnego wykorzystywania uderzeń jądrowych *możej może*
armii i Frontu oraz do jak najszybszego i jak najgłębszego *niekryć*
wdarcia się w głąb ugrupowania i terytorium przeciwnika, uni- *w wymiar wko*
kając wiązania się walką, która uniemożliwiłaby rozwijanie *niekryć przez*
działań zaczepnych. *niepowodzenie*
niekryć

Bitwa spotkaniowa armii może również wyniknąć w toku *niepowodzenie*
~~operacji zaczepnej. Zgodnie z doktryną paktu NATO w wypadku~~ *lub niepowodzenia*
przejścia ich sił do działań obronnych lub działań opóźniają-
cych w głębi przygotowane będą odwody przeznaczone do działań
zaczepnych w ślad za uderzeniami bronią masowego rażenia.
W tym celu nieprzyjaciół będzie dążył do wykrycia głównych
zgrupowań uderzeniowych nacierającego i wykonania na nie zmaso-
wanych uderzeń jądrowych. W ślad zaś za uderzeniami jądrowymi
wykonane zostanie uderzenie odwodami w celu wyzyskania skutków
uderzeń ogniowych i przejęcia inicjatywy. (Zależnie od głębo-
kości wdarcia się w głąb ugrupowania i terytorium nieprzyjaciela
mogą to być odwody: armijne, grupy armii lub odwody bardziej
głębokie - strategiczne.

Oczywiście możliwości wykonania *niepowodzenie (niepowodzenie)*
zwołów zaczepnych przez wymienione odwody nieprzyjaciela uzależnione będzie od:

- skutków uderzenia bronią masowego rażenia na zgrupowania uderzeniowego nacierającego;
- składu i siły odwodów przeznaczonych do wykonania zwrotu zaczepnego;
- możliwości uniknięcia strat od uderzeń jądrowych przez środki napadu bronią masowego rażenia i poszczególne zgrupowania uderzeniowe nacierającego;

a/ stopnia obezwładnienia środków napadu broni masowego rażenia i odwodów przeznaczonych do wykonania zwrotu zaczepnego przez nacierającego.

Stąd wynika, że i ~~w~~ ^{wzysowanej sytuacji} tym wypadku możliwość zaistnienia bitwy spotkaniowej w poważnej mierze uzależniona będzie od możliwości i skutków obustronnego użycia broni ~~masowego rażenia,~~ ^{podmowej}

Nie należy również wykluczać i takiej sytuacji, w której do bitwy spotkaniowej dojdzie w wyniku bojów spotkaniowych prowadzonych przez poszczególne dywizje na poszczególnych kierunkach podczas rozwijania operacji zaczepnej armii.

Bitwa spotkaniowa może wyniknąć w głębi operacyjnej obrony nieprzyjaciela, jeżeli na tyłach zgrupowań uderzeniowych rozwijających w szybkim tempie działania zaczepne pozostaną poważne siły nieprzyjaciela, które znajdą się w okrążeniu lub w półokrążeniu /np. w rejonie wybrzeża morskiego/. W tych warunkach bitwa spotkaniowa toczyć się będzie z odwodami nieprzyjaciela, które poprzez działania zaczepne będą dążyć do deblokowania okrążonych wojsk, lub z wojskami wychodzącymi z okrążenia. ~~W załącznik nr 4/.~~

W toku operacji zaczepnej niejednokrotnie armia zmuszona będzie czasowo przejść do działań obronnych. W toku prowadzenia operacji obronnej bitwa spotkaniowa będzie także częstym zjawiskiem.

Najczęściej może ona wyniknąć:

- a/ przy wykonywaniu przez armię uderzenia uprzedzającego przed "przedni skraj";
- b/ przy wykonywaniu przez armię przeciwuderzeń.

Poza tym bitwa spotkaniowa może wyniknąć w warunkach przejścia armii z działań obronnych do zaczepnych - zwłaszcza wówczas, gdy armia przechodzi do działań zaczepnych w toku operacji zaczepnej nieprzyjaciela. Wykonanie bowiem na nacierające zgrupowanie uderzeniowe przeciwnika skutecznych uderzeń jądrowych w pełni umożliwia przejście armii do działań zaczepnych wprost z ugrupowania obronnego.

Bitwa spotkaniowa może również wyniknąć podczas powietrzno-morskiej operacji desantowej na duże wyspy /np. W. Zeland/, przylegające do nadmorskiego kierunku operacyjnego, a szczególnie w warunkach:

Wzajemnie od sytuacji w której dojdzie do bitwy spotkaniowej, niepełnego zwanienia webrze wozumik wozumik

- a/ lądowania na wyspie desantu powietrzno-morskiego i przeciwdziałania nieprzyjaciela w celu rozbicia desantu;
- b/ rozwijania działań bojowych przez desant powietrzno-morski na wyspie i skierowania przez nieprzyjaciela odwodów /np. przerzut na wyspę odwodów z kontynentu drogą morską lub powietrzną/ w celu uniemożliwienia opanowania wyspy i rozbicia desantu.

na najbardziej groźne

Wymienione zostały najważniejsze sytuacje i warunki sprzyjające występowaniu bitew spotkaniowych, chociaż napewno nie jedyne. Właściwości i specyfika początkowego okresu wojny stwarzają bowiem obiektywne przesłanki do częstszego niż w przyszłości występowania bitew spotkaniowych, które stają się niejako prawidłowością współczesnych operacji zaczepnych i obronnych.

niezależnie od sytuacji, w której dochodzi do bitwy spotkaniowej
na ogólnym mapowaniu nabiera on znaczenia czasu.

c/ ~~Czynnik czasu i szybkości działania w bitwie spotkaniowej~~
~~Z doświadczeń historycznych wynika, że problem czasu w bitwach spotkaniowych odgrywać będzie poważne znaczenie. We współczesnych warunkach znaczenie czasu nie tylko nie maleje, lecz przeciwnie - niezmiernie wzrasta, zwłaszcza jeśli się go rozpatruje w ścisłym związku z szybkością działania wojsk, dowódców i sztabów przy podejmowaniu decyzji, wydawaniu rozkazów, zbieraniu i przekazywaniu informacji, wykonywaniem we właściwym czasie manewru ogniem i wojskami oraz pokonywaniem przeszkód wodnych, zniszczeń spowodowanych uderzeniami bronią jądrową itp. Wzrost szybkości, przede wszystkim wyrażającej się w działaniu bojowym wojsk, pozwala zyskać czas i przestrzeń i odwrotnie - poprzez zmniejszenie szybkości traci się czas i maleją możliwości pokonania przestrzeni oraz skutecznego wykorzystania skutków własnych uderzeń broni masowego rażenia. Równocześnie rośnie odpowiednio niebezpieczeństwo wykonania skutecznego uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela.~~

Problem ten istotny jest z tego względu, że we współczesnych warunkach stale wzrastają możliwości wykonywania uderzeń ogniowych na dowolną odległość oraz możliwości wykorzystania skutków ognia przez wojska pancerne i zmechanizowane. Jest to zjawisko odmienne od tego, które występowało w okresie drugiej wojny światowej, gdzie nadmierny wzrost szybkości wojsk pancernych i zmechanizowanych powodował, że w działaniach

zaczepnych nie nadążały za nimi artyleria i lotnictwo. Pozostawanie w tyle /nie nadążanie/ środków ogniowych umożliwiała nieprzyjacielowi swobodne dokonywanie manewru, przerzucanie na zagrożony kierunek odwodów, organizowanie obrony i wykonywanie skutecznych przeciwuderzeń na wojska, które zbyt oderwały się od swojego źródła ognia i najczęściej były pozbawione zapasów /amunicji i paliwa/. Siłą rzeczy prowadziło to do zmniejszenia szybkości działania wojsk, zwłaszcza wówczas, gdy doszło do bitwy spotkaniowej i nieprzyjaciel uzyskiwał najczęściej przewagę ogniową. Dzisiaj sytuacja diametralnie się zmieniła. Możliwości ognia przerastają możliwości ruchu. Powstają poważne trudności w szybkim nadążaniu wyzyskiwania skutków uderzeń jądrowych przez związki ogólnowojskowe.

Obecnie tym bardziej problem ten jest istotny, że w bitwie spotkaniowej o powodzeniu będzie decydować nie tyle uprzedzenie nieprzyjaciela o rozwinięciu i uderzeniu wojskami - tak jak w przeszłości - ile uprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu skutecznych uderzeń bronią jądrową na zasadnicze /główne/ zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela i szybkie wykorzystanie skutków tych uderzeń przez poszczególne dywizje. Ze względu na ogromne trudności w przewidzeniu kiedy i w jakich warunkach może dojść do bitwy spotkaniowej szczególnego znaczenia nabiera wszechstronne i ciągłe przygotowanie, zabezpieczenie i gotowość wszystkich sił i środków armii do prowadzenia działań bojowych w bitwie spotkaniowej, zarówno przed rozpoczęciem operacji jak i w toku jej rozwijania. Niewątpliwie jest to podstawowy postulat w zapewnieniu szybkości działania i wygrywania czasu w stosunku do nieprzyjaciela.

Rozstrzygnięcie tych problemów w poważnej mierze uzależnione jest od szybkości i operatywności dowodzenia, polegającej w bitwie spotkaniowej na szybkim i prawidłowym wypracowaniu decyzji oraz podejmowaniu decyzji doraźnych w toku bitwy i jak najszybszym przekazaniu ich wykonawcom. W bitwie spotkaniowej nawet najidealniejsze decyzje powzięte na szczeblu operacyjnym i przekazane wykonawcom /ognia i ruchu/ nawet z minimalnym opóźnieniem mogą nie ^wzapanić powodzenia.

Szczególnej aktualności w bitwie spotkaniowej nabiera znane powiedzenie Suworowa: "Jedna minuta wpływa na rozstrzygnięcie wyniku bitwy, jedna godzina na powodzenie kampanii,

a jeden dzień na "los imperium". Tym bardziej, że obecnie zmiany w sytuacji bojowej, wymagające szybkiego reagowania dowódcy operacyjnego, w poważnej mierze uzależnione są od możliwości broni rakietowo-jądrowej, które nawet w ciągu minut mogą zupełnie zmienić sytuację taktyczno-operacyjną.

W bitwie spotkaniowej ^{bojem} zatem wygrywać będzie ta strona, która potrafi liczyć i uwzględniać nie godziny, lecz minuty. W związku z tym wzrastają niewspółmiernie wymagania w zakresie operatywności pracy sztabu oraz ^{niezależnie} dowództw rodzajów wojsk i służb, które powinny zapewnić swojemu dowódcy wszystko to, co jest mu potrzebne do powzięcia decyzji. ^{w warunkach ograniczonego czasu}

Po powzięciu zaś przez dowódcę decyzji obowiązkiem sztabu jest bezzwłoczne przekazanie jej wykonawcom. Cykl tej operacji: sztab, dowódca, sztab i dcy oraz sztaby podwładne powinien być doprowadzony do precyzji. Niedomagania w którymś z ogniw tego cyklu może spowodować poważne straty i przyczynić się do niepowodzenia bitwy. Właściwości bitwy spotkaniowej wymagają maksymalnego uproszczenia dowodzenia. Ogólny zamiar bitwy spotkaniowej celowo ażeby jeszcze przed bitwą spotkaniową został doprowadzony do najniższego szczebla dowodzenia w celu zwiększenia samodzielności działania związków taktycznych, a nawet oddziałów, prowadzących działania bojowe najczęściej na oddzielnych kierunkach i przy wybitnie nierównomiernym zarysie "linii" frontu.

Ze względu na warunki dojścia do bitwy spotkaniowej i jej właściwości najczęściej powzięcie decyzji i rozstrzygnięcia problemów dowodzenia będzie następowało ^{zwykle} nawet bez pełnego wyjaśnienia sytuacji i pełnych danych zarówno o wojskach własnych jak i o nieprzyjacielu.

Czekanie na wyjaśnienie sytuacji w celu uzyskania pełnych danych o nieprzyjacielu, może doprowadzić do pasywnego i mało zdecydowanego działania wojsk, co w bitwie spotkaniowej jest nie do przyjęcia. Dowódcy i sztaby nawet w oparciu o niepełne dane powinny umieć przewidywać rozwój sytuacji, decydować się niejednokrotnie na ryzykowne przedsięwzięcia /lecz uzasadnione/, przejawiać maksimum inicjatywy i zdecydowania w rozbiciu nieprzyjaciela oraz osiągnięcia celu bitwy spotkaniowej. Z niejasnością sytuacji w bitwie spotkaniowej należy się liczyć

przede wszystkim dlatego, że walka będzie się toczyć na poszczególnych kierunkach, na różnej głębokości, przy gwałtownie zmieniających się sytuacjach bojowych, Należy również podkreślić, że szczególna rola sztabu i dowództw rodzajów wojsk i służb w bitwie spotkaniowej wyrazi się m.in. w podtrzymywaniu współdziałania i w ciągłej trosce o zachowanie operacyjnego i bojowego zabezpieczenia działań wojsk.

d/ Walka o inicjatywę w bitwie spotkaniowej

Czynnik czasu i szybkość działania w bitwie spotkaniowej wiąże się ściśle z tym, że każda ze stron będzie usiłowała uchwycić inicjatywę, narzucić swoją wolę przeciwnikowi.

W przeszłości walk^o o uchwycenie i utrzymanie inicjatywy w bitwie spotkaniowej zazwyczaj rozpoczynała się równocześnie ze starciem oddziałów wydzielonych, działaniami lotnictwa, rozwinięciem artylerii i potęgowała się w miarę rozwijania wojsk i wchodzenia ich do walki.

Obecnie walka o inicjatywę najczęściej rozpocznie się nie od bezpośrednich starć zbrojnych wojsk lądowych, lecz od *si aktywnie prowadzi walki w dziedzinie* uderzeń rakiętowo-jądrowych, *z uderzeń lotnictwa* *Ze względu* *na rozstrzygającą rolę broni jądrowej* każda ze stron będzie dążyła do uprzedzenia przeciwnika w wykonaniu uderzeń ogniowych. W tym celu obie strony będą dążyły do:

- jak najszybszego wykrycia /rozpoznania/ ciał opłaczalnych dla uderzeń jądrowych;
- rozwinięcia środków przenoszenia broni jądrowej /jeżeli nie były rozwinięte/ i uprzedzenie przeciwnika w wykonaniu uderzenia ogniowego na środki napadu jądrowego i na zasadnicze główne zgrupowanie uderzeniowe wojsk;
- stworzenie warunków do obrony przed bronią masowego rażenia;
- wprowadzenie przeciwnika w błąd co do głównych sił i środków oraz zamiaru bitwy spotkaniowej.

Uprzedzenie w wykonaniu skutecznych uderzeń ogniowych zapewni wywalczenie przewagi ogniowej i zadanie nieprzyjacielowi takich strat, które uniemożliwią mu prowadzenie działań zaczepnych.

Zależnie zatem od siły i skuteczności uderzeń jądrowych w wielu wypadkach do bezpośrednich starć wojsk lądowych, które

Ważne

przesądziłyby wynik bitwy spotkaniowej, może nie dojść, gdyż strona, która poniosła ogromne straty, zmuszona zostanie do zaniechania realizacji celu danej bitwy poprzez działania zaczepne. Dlatego też uchwycenie inicjatywy w bitwie spotkaniowej bez osiągnięcia przewagi ogniowej /wyrażającej się przede wszystkim w skutecznym zniszczeniu zasadniczych sił i środków nieprzyjaciela/ jest praktycznie niemożliwe. Z tym, że wywalczenie przewagi ogniowej nie dotyczy jedynie ognia broni jądrowej, chociaż jest to czynnik zasadniczy, a niekiedy decydujący. Poważną rolę w tym zakresie odegra lotnictwo i artyleria, wykonując ogień środkami klasycznymi i chemicznymi, a także umiejętne działania związków taktycznych, pancernych i zmechanizowanych oraz działania desantów powietrznych /morskich/.

W wypadku zaś obustronnego poważnego zniszczenia i obezwładnienia uderzeniami ogniowymi ~~zgrupowań wojsk lądowych~~ *zgrupowań uderzeniowych*, poważny wpływ na wynik bitwy spotkaniowej wywrze zdecydowane i szybkie rozpoczęcie natarcia jednostkami ocalałymi od tych uderzeń oraz zlikwidowanie ich skutków i jak najszybsze skierowanie do bitwy świeżych sił, a także manewr odwodów i sił z innych kierunków. *tytuł ten kto o zwycięstwie i ryzyku*

Wobec tego, ~~właściwie i zdecydowane~~ *zgrupowanie uderzeniowych armii* działanie w bitwie spotkaniowej ~~wojsk lądowych~~ w poważnej mierze składa się na walkę o uchwycenie i utrzymanie inicjatywy. Złazszcza szybkie uderzenie wojsk ~~pancernych i zmechanizowanych~~ *o charakterze desantów wkradających i smigłoczo-uderzeniowych* oraz ich śmiałe włamanie się w głąb ugrupowania przeciwnika, wyjście na jego skrzydła i tyły oraz szybkie rozbicie jego zasadniczych zgrupowań - mogą przesądzić o wyniku bitwy spotkaniowej.

Z tego wynika, że ~~uchwycenie i utrzymanie inicjatywy~~ *uchwycenie i utrzymanie* w bitwie spotkaniowej ~~nie może być~~ *nie może być* ~~zapewnione jednorazowym~~ *zapewnione* uderzeniem ~~bronią masowego rażenia i wojskami~~ *bronią jądrową*. Zarówno jedna, jak i druga strona ma możliwość ciągłego oddziaływania bronią jądrową oraz istnieją duże stosunkowo możliwości manewrowe, przerzutu wojsk z głębi lub z innych kierunków w rejon bitwy spotkaniowej. W związku z tym walka o inicjatywę będzie się toczyć od początku do końca bitwy spotkaniowej. *w walce tej szczególne miejsce*

~~Uchwycenie i utrzymanie inicjatywy w bitwie spotkaniowej~~ *zależy* w poważnej mierze ~~zależy od~~ *zależy od* ~~dokonałej~~ *dokonałej* znajomości nieprzyjaciela. Z tego względu ~~wzrasta~~ *wzrasta* rola i zakres zadań rozpoznania

prowadzonego przez wszystkie szczeble dowodzenia. Bez uzyskania we właściwym czasie niezbędnych danych o siłach i środkach nieprzyjaciela, trudno mówić o możliwości uprzedzenia go w wykonaniu skutecznych uderzeń ogniowych, uzyskaniu przewagi ogniowej i uchwyceniu inicjatywy. Dlatego organizacja i prowadzenie aktywnego, głębokiego i ciągłego rozpoznania oraz utrzymywania we właściwym czasie niezbędnych danych staje się w bitwie spotkaniowej problemem pierwszorzędnej wagi. Głównym celem rozpoznania powinno być przede wszystkim:

- Pytanie: 1. Czym może dojść do bitwy spotkaniowej armii.*
2. Wykonanie istoty celu w bitwie spotkaniowej.
3. Czym może być i w jakim czasie i miejscu w bitwie spotkaniowej.

- wykrycie środków napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela i jego głównych grupowań wojsk lądowych, aby można było jak najszybciej wykonać na nie uderzenia jądrowe;
- ustalenie skutków uderzeń jądrowych wykonanych na nieprzyjaciela.

Ze względu na konieczność uzyskiwania danych z rozpoznania w jak najkrótszym czasie, szczególnego znaczenia w bitwie spotkaniowej zarówno w pierwszym jak i w drugim wypadku - nabiera ciągłość rozpoznania lotniczego i równocześnie konieczność aktywnej walki z rozpoznaniem nieprzyjaciela.

IV. OGÓLNE ZASADY BITWY SPOTKANIOWEJ ARMII

7.3.2. Zadania i ugrupowanie armii w bitwie spotkaniowej

Podstawowym celem armii w bitwie spotkaniowej jest rozbięcie głównych sił i środków nieprzyjaciela, zmuszenie go do zaniechania prowadzenia działań zaczepnych na danym kierunku i stworzenia warunków do dalszego rozwijania operacji zaczepnej. Realizacja celu bitwy spotkaniowej i wynikające stąd konkretne zadania uzależnione będą od warunków, w jakich armia przechodzi do operacji zaczepnej i rozpoczyna bitwę spotkaniową oraz od skutków strategicznych uderzeń raketowo-jądrowych i możliwości wykorzystania potencjału jądrowego armii.

Ze względu na właściwości początkowego okresu wojny i rolę w nim naszych związków operacyjnych, armia może prowadzić bitwę spotkaniową samodzielnie lub uczestniczyć całością bądź częścią sił w bitwie spotkaniowej frontu. Z tym, że do bitwy spotkaniowej może dojść z chwilą rozpoczęcia przez armię operacji zaczepnej lub podczas jej rozwijania.

W bitwie spotkaniowej mogą być zaangażowane wszystkie siły armii lub tylko ich część, co może mieć miejsce zwłaszcza w warunkach prowadzenia operacji zaczepnej na nadmorskim kierunku operacyjnym.

Do operacji zaczepnej armia otrzymuje zadanie bliższe i dalsze i dlatego najczęściej nie będzie potrzeby stawiania oddzielnego zadania armii do bitwy spotkaniowej, które będzie się mieścić w treści któregoś z zadań.

Zadanie zatem rozbicia określonego nieprzyjaciela uderzeniem spotkaniowym /w bitwie spotkaniowej/, będzie stanowić integralną część ogólnego zadania bliższego lub dalszego armii. Chociaż w niektórych wypadkach, zwłaszcza gdy plan przeprowadzenia operacji zaczepnej przez armię ulegnie poważnym zmianom, armia może otrzymać dodatkowe, bardziej sprecyzowane zadanie bezpośrednio dotyczące rozbicia nieprzyjaciela w bitwie spotkaniowej. Poza tym, jeżeli zaszłaby potrzeba stoczenia bitwy spotkaniowej w skali frontu, armia również może otrzymać zadanie uzupełniające /dodatkowe/, np. wzięcie udziału częścią sił w bitwie spotkaniowej sąsiedniej armii, lub frontu.

W tych warunkach i w wyniku bitwy spotkaniowej może również ulec zmianie treść zadań /bliższego lub dalszego/ operacji zaczepnej armii.

Niekiedy zaś bitwa spotkaniowa będzie przeprowadzana na całą głębokość zadania bliższego lub dalszego. Czas trwania bitwy spotkaniowej armii może być bardzo różny. Należy jednak sądzić, że będzie on bardzo krótki w warunkach rozstrzygnięcia bitwy spotkaniowej w wyniku uderzeń jądrowych i dłuższy - przy obustronnym wejściu do bitwy związków ogólnowojсковych. Przeciwnie bitwa spotkaniowa armii może trwać od jednej do trzech dób, a niekiedy i dłużej. Jeżeli w bitwie tej uczestniczą wszystkie siły armii, szerokość pasa będzie się pokrywała z szerokością pasa wyznaczonego armii w operacji zaczepnej, jeżeli zaś w bitwie spotkaniowej weźmie udział tylko część sił armii, wówczas szerokość pasa bitwy spotkaniowej zostanie odpowiednio zmniejszona *.

x/ Głębokość bitwy spotkaniowej została sprecyzowana w punkcie "a" III zagadnienia.

b/ Ugrupowanie operacyjne armii w bitwie spotkaniowej

Duże prawdopodobieństwo dojścia do bitwy spotkaniowej z chwilą rozpoczęcia przez armię operacji zaczepnej, a także podczas jej rozwijania wymaga tworzenia takiego ugrupowania operacyjnego armii, które odpowiadałoby warunkom prowadzenia bitew spotkaniowych, przy nieznaczących jedynie zmianach. ~~Współcześnie bowiem w warunkach początkowego okresu wojny na~~ dokonywanie ^{sewem} przegrupowań i tworzenie do bitwy spotkaniowej innego ugrupowania operacyjnego niż to, które bierze udział w operacji zaczepnej, nie będzie ^{zwykle} ani czasu ani możliwości, poza tym każda poważniejsza reorganizacja ugrupowania armii tuż przed bitwą spotkaniową jest ~~bardzo~~ ^{będzie bardzo} niebezpieczną. ~~Wobec tego ugrupowanie operacyjne armii w bitwie spotkaniowej w poważnej mierze uzależnione będzie od składu armii, warunków w jakich dochodzi do bitwy spotkaniowej i stanu poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego.~~

Z doświadczeń uzyskanych podczas bitew spotkaniowych z okresu drugiej wojny światowej^{x/} i omówionych właściwości bitwy spotkaniowej we współczesnych warunkach wynika, że ugrupowanie operacyjne armii powinno być głębokie, powinno stwarzać dogodne warunki manewru i zapewniać zachowanie warunków obrony przed bronią masowego rażenia oraz umożliwiać jak najszybsze i najskuteczniejsze wyzyskanie skutków uderzeń jądrowych armii i szczebla nadrzędnego w celu jednoczesnego i głębokiego wdarcia się w ugrupowanie nieprzyjaciela.

Głębokie ugrupowanie wojsk armii stwarza dogodne warunki do prowadzenia bitwy spotkaniowej nawet wówczas, gdy pierwszy rzut armii zostaje obezwładniony uderzeniami jądrowymi nieprzyjaciela. W takiej sytuacji możliwe jest skuteczne obezwładnienie zgrupowań uderzeniowych przeciwnika bronią jądrową i wyzyskanie skutków tych uderzeń poprzez wprowadzenie do bitwy drugich rzutów.

x/ W początkowym okresie wojny 1941 r. niepowodzenia w bitwach spotkaniowych Armii Radzieckiej związane były z brakiem głębokich odwodów i drugich rzutów, które mogłyby rozwijać uzyskane powodzenie w pierwszym starciu. W następnych okresach wojny dążono do tworzenia w bitwie spotkaniowej jak najgłębszych ugrupowań /np. bitwa spotkaniowa 5 armii pancерnej gwardii w rejonie Prochorowki/.

Głębokie ugrupowanie operacyjne armii umożliwia pierwszorzutowym dywizjom przyjęcie takiego ugrupowania bojowego, które zapewniałoby maksymalne wyzyskanie skutków uderzeń jądrowych, wykonanie silnego uderzenia początkowego i jak najszybsze wdarcie się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, niszczenia go częściami oraz umożliwiałoby samodzielne działanie oddziałów na poszczególnych kierunkach.

W tym celu zarówno dywizje zmechanizowane, jak i pancerne powinny skupiać zasadnicze siły czołgów w pierwszym rzucie, które zapewnią dywizjom zarówno silne początkowe uderzenie, jak i możliwość szybkiego włamania się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela. Obok silnego pierwszego rzutu dywizje najczęściej powinny równocześnie zachowywać silny odwód ogólnowojskowy.

Ponadto dywizjony rakiet taktycznych powinny być tak rozmieszczone w ugrupowaniu dywizji ażeby były w stałej gotowości do jak najszybszego zajęcia stanowisk startowych i uprzedzenia taktycznych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela w otwarciu ognia.

Najczęściej pierwszy rzut armii będzie się składał z 2-3 dywizji - jeżeli bitwa spotkaniowa wyniknie z chwilą rozpoczęcia operacji zaczepnej i z 3-4 dywizji - gdy do bitwy spotkaniowej dojdzie w toku rozwijania operacji zaczepnej.

W miarę możliwości należy dążyć do tego ażeby w pierwszym rzucie armii znalazły się przede wszystkim dywizje pancerne. Poszczególne dywizje pierwszorzutowe powinny jednak stanowić silne, przystosowane do samodzielnego działania zgrupowania uderzeniowe. Głównym zadaniem tych zgrupowań będzie wykonanie w ślad za uderzeniami jądrowymi armii - a niekiedy i własnymi - zdecydowanych uderzeń zapewniających jak najgłębsze przeniknięcie w ugrupowanie nieprzyjaciela, jak najszybsze wyjście w rejon jego stanowisk ogniowych artylerii atomowej i stanowisk startowych rakiet, ich zniszczenie lub opanowanie oraz rozbicie zasadniczych sił przeciwnika.

W tym celu pierwszy rzut armii dąży do jak najgłębszego włamania się w ugrupowanie nieprzyjaciela, unikając - zwłaszcza pierwszymi rzutami - dywizji - związaną z walką z czołgowymi wojskami nieprzyjaciela.

Wskazywanie na wyjątkowość uderzenia w głąb pancernej armii przeciwnika przy wyprzedzeniu desantów i raket.
"Przełamanie brzozy jednolitej i oparcie swobody manewru nieprzyjaciela do oparowania desantowych rejonów i rubież, do wyprzedzenia ze zgrupowaniami pancernymi..."

*) Wg przedsumowania ćwiczeń 1975" przez memora-
nda Zrosztu Rezerwistów Rakietowych.

i rozlego naskazu cyrnutiami niebezpiecznymi do ugrupowań

- 27 -

Szybkie włamanie się pierwszego rzutu w ugrupowanie nieprzyjaciela stanowi doskonałą obronę przed uderzeniami jego broni masowego rażenia, ~~z którego rażenia~~ *(a równocześnie)* ~~nie~~ *nie* jednocześnie zapewnia zniszczenie zasadniczych środków napadu jądrowego przeciwnika, ~~jakimi niewątpliwie będą jego rakiety taktyczne i artyleria atomowa,~~ *(omówię)* które ze względu na ilość i zdolność szybkiego zajęcia pozycji ogniowych ~~(zwłaszcza artyleria atomowa),~~ oraz otwarcie ognia są bardzo groźne i niebezpieczne dla wojsk armii w bitwie spotkaniowej.

Groźne mogą być chociaż w skutkach uderzenia
*2) wyrzutni rakietowych WEGMANN (LARS)**

Pierwszorzutowe dywizje armii, przystosowane do samodzielnego działania, będą najczęściej działać na oddzielnych kierunkach, wchodząc do bitwy w miarę nawiązywania styczności z nieprzyjacielem, a więc w różnym czasie. Luki pomiędzy dywizjami mogą wynosić od 15 do 30 km. Łączenie dwóch dywizji w jedno zgrupowanie uderzeniowe /unikając luk między dywizjami/ przed rozpoczęciem bitwy spotkaniowej jest niewskazane przede wszystkim ze względu na konieczność zachowania warunków opmar i łatwość wykrycia przez nieprzyjaciela zamiaru bitwy spotkaniowej.

W chwili rozpoczęcia operacji zaczepnej armii od bitwy spotkaniowej, pożądane jest wysłanie silnych oddziałów wydzielonych zarówno armijnego, jak i z poszczególnych dywizji pierwszego rzutu. Jeżeli z oceny sytuacji wynika możliwość dojścia do bitwy spotkaniowej w czasie rozwijania operacji zaczepnej, to armia i dywizje również mogą wysłać silne oddziały wydzielone, jeżeli nie zostały one wysłane uprzednio.

O ile jednak w okresie drugiej wojny światowej podstawowym zadaniem oddziałów wydzielonych w bitwie spotkaniowej było uchwycenie i utrzymanie do momentu podejścia sił głównych dogodnych rubieży terenowych i zapewnienie im dogodnych warunków rozwinięcia, a o tyle obecnie oddziały wydzielone zamiast uchwytować rubieże powinny dążyć do jak najgłębszego włamywania się w ugrupowanie nieprzyjaciela, wyjście w rejony rozmieszczenia środków napadu jądrowego, nie wiążąc się walką z jego czołowymi pododdziałami. Oprócz tego oddziały wydzielone mogą stanowić bardzo ważne *element rozpoznania nieprzyjaciela* ~~organa~~ w zakresie wykonywania zadań rozpoznania.

Oddziały wydzielone ze składu pierwszego rzutu armii mogą być wysłane przed rozpoczęciem bitwy spotkaniowej jak również podczas jej trwania.

**) Bełene cyrnutni WEGMANN mogą ~~nie~~ zaminować teren nierzemi*
typu: PANDORA, MEDUZA, LITFAS, SMOCCZE, NASIENIE. Kordy

Drugi rzut armii w składzie 2-3 dywizji przeznaczony jest głównie do rozwinięcia powodzenia pierwszego rzutu, zwłaszcza w sytuacji, gdy pierwsze rzuty poniosą znaczne straty i ich tempo działania znacznie słabnąć. Drugi rzut armii może być wykorzystany w całości lub częściami do nieoczekiwanego uderzenia na skrzydła i tyły tego zgrupowania uderzeniowego nieprzyjaciela, które rozwija natarcie w głąb ugrupowania armii oraz szybkiego przenoszenia działań z jednego kierunku na drugi. W wypadku, gdy na tyłach pierwszego rzutu armii pozostaną silne zgrupowania wojsk nieprzyjaciela, część sił drugiego rzutu może być zaangażowana do walki z tymi siłami. W wielu sytuacjach drugorzutowe dywizje będą uniemożliwiać nieprzyjacielowi wykonanie zaskakujących uderzeń na skrzydła i tyły pierwszego rzutu armii. Istniejące bowiem luki i otwarte skrzydła między dywizjami w pełni sprzyjają takim formom działania nieprzyjaciela. Niejednokrotnie część sił z drugiego rzutu może być przeznaczona do:

- zabezpieczenia obrony brygady rakiet operacyjno-taktycznych zarówno na pozycjach startowych, jak i podczas przegrupowywania się na nowe pozycje;
- składu desantu powietrznego.

W wypadku, gdy z różnych względów - zwłaszcza w czasie rozwijania operacji zaczepnej nie będzie warunków na utworzenie drugiego rzutu, to wówczas należy utworzyć silny odwód ogólnowojskowy armii.

Zasadniczy element ugrupowania operacyjnego armii stanowi brygada rakiet operacyjno-taktycznych, która w bitwie spotkaniowej wykonuje uderzenia ogniowe przede wszystkim na:

- środki napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela;
- główne zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela;
- stanowiska dowodzenia.

W przewidywaniu bitwy spotkaniowej ugrupowanie bojowe brygady rakiet operacyjno-taktycznych powinno być takie, które zapewniałoby stałą gotowość do uprzedzenia nieprzyjaciela w otwarciu ognia. W tym celu brygada rakiet przesuwa się poszczególnymi dywizjonami skokami, zajmując kolejno rejonny pozycyjne w odległości 50-100 km od czołowych wojsk pierwszego rzutu armii. Przed wejściem armii do bitwy, a także w

toku operacji zaczepnej w przewidywaniu bitwy spotkaniowej - część dywizjonów brygady rakiet /ok. dwóch/ powinna się znajdować na stanowiskach startowych lub w rejonach pozycyjnych w gotowości do wykonania ognia. Poza tym dywizjony z brygady rakiet współdziałają - zwłaszcza przy zmianie i zajmowaniu rejonów pozycyjnych - z dywizjonami rakiet taktycznych, a także z lotnictwem. Pozostałe dywizjony z brygady rakiet przesuwają się w nowe rejonny wtedy, gdy poprzednie dywizjony zajęły rejonny pozycyjne. Dowództwo armii powinno przejawiać stałą troskę o należyta osłonę i obronę brygady rakiet zarówno w rejonach pozycyjnych, jak też podczas przegrupowania w nowe rejonny.

Brygada rakiet zapewnia bowiem dcy armii ogromny wpływ na przebieg bitwy spotkaniowej. Wykonanie uderzeń przez brygadę rakiet - przy współdziałaniu z frontowymi środkami i lotnictwem, a niekiedy i marynarką wojennej - umożliwia uzyskanie w krótkim czasie przewagi ogniowej, uchwycenie i utrzymanie inicjatywy oraz zapewnia dywizjom pierwszego rzutu szybkie rozbitcie głównych sił nieprzyjaciela.

W bitwie spotkaniowej armia może organizować i wyrzucać taktyczne desanty powietrzne z zadaniem:

- opanowanie lub zniszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- niszczenia stanowisk dowodzenia;
- opanowania ważnych węzłów dróg, zwłaszcza dla opóźnienia podejścia świeżych sił nieprzyjaciela;
- ograniczenia swobody manewru nieprzyjaciela;
- prowadzenia rozpoznania.

Ilość desantów powietrznych zależy będzie od konkretnej sytuacji, a zwłaszcza od możliwości armii w zabezpieczeniu przelotu desantów i ich desantowania oraz tempa natarcia własnych wojsk. Przeciętnie armia może wyrzucić desanty taktyczne na trzech kierunkach działania poszczególnych dywizji - w sile od kompanii do ~~pułku~~ ^{do wzmocnionego batalionu} i na głębokość około 100 km. do ~~dotem~~

Niejednokrotnie podczas bitwy spotkaniowej w pasie armii desant powietrzny będzie organizowany i wysadzany przez front. Będzie to najczęściej desant o charakterze taktyczno-operacyjnym.

W celu mieszczącego systemu manewru wsi armii w bitwie specjalistycznej niektóre mogą być stosowane dymy mieszające.

Pytania:
 1. Celem iyma-
 gania ~~składow~~
 taktyczno-ope-
 racyjne przy
 tożsamości iugru-
 pewanie opre-
 czynnego do
 1. Bala
 2. Ręka i
 zadania
 desantów
 potaż powo-
 dzonych w
 bitwie polka-
 moscy.

Ci broni przeciwniej
innych wojny niedoekonomicznej!

7.3.3. Manewr w bitwie spotkaniowej

- 30 -

Pozostałymi elementami ugrupowania operacyjnego są elementy utworzone do operacji zaczepnej armii. Ich zadania są również podobne do tych, które wykonują w operacji zaczepnej.

c/ Manewr ogniem i wojskami w bitwie spotkaniowej armii

Właściwości bitwy spotkaniowej ~~przewodzonej w początkowym okresie wojny~~ będą sprzyjać stosowaniu różnorodnych form i sposobów manewru. Głównym celem manewru będzie stworzenie w odpowiednim miejscu i we właściwym czasie wymaganej przewagi /ognia lub sił - wojsk/ zapewniającej uchwycenie inicjatywy i rozbicie zasadniczych sił nieprzyjaciela, zwłaszcza tych, które w danej bitwie mogą prowadzić lub prowadzą działania zaczepne. Zasadniczą rolę w bitwie spotkaniowej będzie więc odgrywał manewr ogniem i sprzętem środków napadu broni jądrowej oraz chemicznej. Od manewru tego uzależniony będzie bowiem manewr siłami i środkami związków ogólnowojskowych, w tym manewr ogniowy środków klasycznych.

Głównym celem manewru ogniem w bitwie spotkaniowej jest uprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu uderzeń ogniowych, chemicznych, przenoszenie tych uderzeń na nowe cele i obiekty, aby w ten sposób zadać maksymalne straty i zniszczyć główne siły i najważniejsze środki nieprzyjaciela. Celem manewru sprzętem przeznaczonym do wykonania uderzeń ogniowych jest zapewnienie jak najdogodniejszych warunków do prowadzenia skutecznego ognia niezależnie do zaistniałej sytuacji bojowej, warunków terenowych, pory roku i dnia oraz uchylenia się od uderzeń /ognia/ nieprzyjaciela.

Manewr zaś ~~związków ogólnowojskowych~~ w bitwie spotkaniowej ~~będzie miał na celu~~ ^{przeważnie} maksymalne ^{go} wyzyskanie skutków uderzeń ogniowych, zwłaszcza ognia broni jądrowej, ostateczne ⁹² rozbicie wojsk nieprzyjaciela, przeniesienie wysiłków działań na inny ^{ten} kierunek lub uchylenie się od uderzeń ogniowych przeciwnika. Manewr ~~związków ogólnowojskowych~~ będzie tym skuteczniejszy, im sprawniej i celowiej wykorzystają one skutki uderzeń ogniowych. ^{niezależnie} ^{jednak} ^{skuteczny} ^{może} ^{osiągnąć} ^{nie} ^{wobec} ^{nieprzyjaciela}

Dlatego też manewr związkami ogólnowojskowymi powinien być uzgodniony ~~do~~ do celu, czasu i miejsca wykonywanych uderzeń ogniowych. I przeciwnie - przy manewrze ogniem należy uwzględnić położenie /rozmięszczenie/ oraz możliwości działania i

manewru związków ogólnowojskowych. Manewr ogniem pozostaje bowiem w ścisłym związku i współzależności z manewrem związkami ogólnowojskowymi. Szczególnego jednak znaczenia w bitwie spotkaniowej nabiera manewr ogniem broni jądrowej.

Rakiety operacyjne umożliwiają wykonanie uderzeń jądrowych i chemicznych praktycznie na całą głębokość bitwy spotkaniowej i w całym pasie armii bez zmiany rejonów pozycyjnych /"Manewr torami"/. Dlatego też szczególnie przy gwałtownych zmianach sytuacji dowódca armii może wpływać na przebieg bitwy spotkaniowej przede wszystkim poprzez manewr ogniem rakietowo-jądrowym i uderzeniami chemicznymi wzdłuż frontu i na wymaganą głębokość oraz na różnych kierunkach.

Manewr uderzeniami jądrowymi wyrazi się w wykonaniu uderzeń zmasowanych, grupowych i pojedynczych.

Manewr w celu wykonania zmasowanych uderzeń jądrowych przewiduje zniszczenie /obezwładnienie/ tego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela /w tym środków napadu bmar/, które w bitwie spotkaniowej będą stanowić decydującą siłę nieprzyjaciela.

Zmasowane uderzenie jądrowe obejmuje pojedyncze i grupowe uderzenia jądrowe wykonywane na określony obszar i w stosunkowo krótkim czasie. W wykonywaniu zmasowanych uderzeń biorą udział przede wszystkim środki rakietowe armii i Frontu oraz lotnictwo. Chociaż w pewnych sytuacjach w zmasowanym uderzeniu jądrowym mogą wziąć udział również rakiety taktyczne.

Zmasowane uderzenie jądrowe wykonuje się wtedy, gdy istnieje pewność, że:

- obiektami uderzeń są główne siły i środki nieprzyjaciela uczestniczące w danej bitwie spotkaniowej;
- osiągnie się zaskoczenie;
- skutki uderzeń przy ewentualnym wyzyskaniu ich przez związki ogólnowojskowe przesądzą o pomyślnym rozstrzygnięciu bitwy spotkaniowej.

Wydaje się, że w bitwie spotkaniowej zmasowane uderzenia jądrowe powinny być głównym sposobem wykonania manewru ogniem, zwłaszcza w momencie rozpoczęcia bitwy. Niemniej wykonywanie zmasowanych uderzeń jądrowych nastęrcza ogromne trudności i stanowi poważne ryzyko. Skuteczność bowiem zmasowanych uderzeń jądrowych zależy nie tylko od ilości i kalibrów ładunków jądrowych, lecz również od właściwego wyboru obiektów oraz od czasu

nie
można

i celności wykonanych uderzeń. Wybranie zaś obiektów odpowiednich dla uderzeń jądrowych w warunkach szybko zmieniającej się sytuacji będzie trudne i skomplikowane.

Wymaga to wszechstronnego przygotowania i zabezpieczenia manewru przede wszystkim poprzez stworzenie doskonale działającego systemu rozpoznania, odpowiednie ubezpieczenie środków przemieszczających ładunki jądrowe oraz odpowiednie ich rozmieszczenie i utrzymanie w stałej gotowości do otwarcia ognia. Poza tym proces kierowania ogniem powinien być w maksymalny sposób zmechanizowany i zautomatyzowany.

Manewr polegający na wykonaniu grupowych uderzeń jądrowych powinien doprowadzać do osiągnięcia celów o charakterze taktyczno-operacyjnym. W odróżnieniu od manewru zmasowanymi uderzeniami jądrowymi, grupowe uderzenia jądrowe wykonuje się jednocześnie kilkoma ładunkami jądrowymi - najczęściej na jeden opłaczalny obiekt.

Manewr w celu wykonania pojedynczych uderzeń jądrowych polega na zniszczeniu pojedynczych obiektów ważnych z punktu widzenia taktyczno-operacyjnego i uzasadnionych pod względem realizacji ogólnego zamiaru bitwy spotkaniowej. Niejednokrotnie pojedyncze uderzenia jądrowe mogą być wykonywane na węzły dróg i przeprawy, zmuszając w ten sposób nieprzyjaciela do skupienia jego ugrupowania, ażeby utworzyć opłaczalne cele np. dla wykonania uderzeń grupowych. Wykonując jednak pojedyncze uderzenia jądrowe należy unikać rozpraszania wysiłków broni jądrowej, co w bitwie spotkaniowej nabiera szczególnego znaczenia.

W przeszłości uderzenia ogniowe wykonywano przede wszystkim na związki ogólnowojskowe i artylerię, obecnie zaś manewr ogniem powinien mieć /przede wszystkim/ na celu niszczenie środków napadu jądrowego i chemicznego nieprzyjaciela, a także składów /warsztatów elaborujących/ amunicji jądrowej. Jedynie poprzez zniszczenie we właściwym czasie źródła ognia nieprzyjaciela zapewni się uzyskanie przewagi ogniowej, uchwycenie inicjatywy i zmusi się go do zaniechania realizacji celu bitwy poprzez działania zaczepne.

W bitwie spotkaniowej szczególną wagę należy przywiązywać do manewru ogniem środków obrony przeciwlotniczej. Duża różnorodność środków napadu powietrznego i szczególna rola oraz możliwości rozpoznania powietrznego zmuszają do wszechstronnego przygotowania

manewru ogniem i sprzętem środków OPL w celu osłony z powietrza ~~niemal całego~~ ^{grunego} zgrupowania operacyjnego wojsk armii. Szczególnej osłony z powietrza, wymagają środki napadu jądrowego armii. Dzisiaj nawet jeden samolot służący do przenoszenia bomb jądrowych, który znajdzie się nad ugrupowaniem armii, może uderzeniami jądrowymi w zasadniczy sposób zmienić sytuację na jej niekorzyść. Stąd też manewr ogniem OPL wymaga niezwykle szybkiego ześrodkowania wysiłków na kierunki szczególnie zagrożone i rozdzielanie tych wysiłków do walki nawet z pojedynczymi samolotami nieprzyjaciela. Poza tym system ognia OPL powinien zapewniać skuteczną walkę z powietrznymi środkami rozpoznania nieprzyjaciela, zwłaszcza bezpilotowymi.

Od przyjętych form manewru ogniowego i przewidywanych jego skutków oraz warunków terenowych uzależniony będzie manewr wojskami, które będą dążyć do maksymalnego wyzyskania skutków ognia, zwłaszcza jądrowego. Po dojściu do bitwy spotkaniowej z chwilą rozpoczęcia operacji zaczepnej, a niekiedy i podczas jej rozwijania oraz przy skutecznym wykonaniu uderzeń ogniowych na główne siły i środki nieprzyjaciela - najważniejszą formą manewru operacyjnego wojskami będzie jednoczesne lub kolejne wykonywanie głębokich uderzeń rozcinających z jednoczesnym wyjściem wojsk na głębokie tyły i skrzydła przeciwnika /załącznik nr 5/.

Manewr ten stwarza najkorzystniejsze warunki wyzyskania skutków uderzeń ogniowych, szybkiego wyjścia wojsk pancernych i zmechanizowanych w rejon stanowisk startowych rakiet i artylerii atomowej nieprzyjaciela oraz zapewnia rozbitcie i zniszczenie jego zgrupowań częściami, a także rozwinięcia natarcia w szybkim tempie, uniemożliwiając zorganizowane wejście do bitwy podchodzących z głębi odwodów przeciwnika. Poza tym wykonanie uderzeń rozcinających nie wymaga specjalnego przegrupowania poszczególnych związków taktycznych, które działają na poprzednim wyznaczonym kierunku /marszu lub natarcia/. **MANEWRA**

W bitwie spotkaniowej w zależności od konkretnej sytuacji /pokożenie wojsk, warunki terenowe, oddziaływanie nieprzyjaciela/, może być stosowane oskrzydlenie jedno lub dwustronne, przy jednoczesnym przejściu częścią sił do obrony, zwłaszcza na kierunku /kierunkach/, na którym nieprzyjaciel uzyskuje powodzenie /uzyskał przewagę lub wykonał skuteczne uderzenie jądrowe i rozwija natarcie - załącznik nr 6/.

Przy realizacji tej formy manewru pożądane jest maksymalne wykorzystanie istniejących luk i otwartych skrzydeł w ugrupowaniu nieprzyjaciela, ażeby bez wiązania się walką, jak najszybciej przeniknąć na jego tyły i wykonać uderzenie na skrzydła i rejonny rozmieszczenia rakiet bądź też na podchodzące z głębi odwody. W manewrze oskrzydłającym również należy unikać skomplikowanych przegrupowań związków taktycznych, dążąc przede wszystkim do jak najbardziej celowego wykorzystania warunków zaistniałej sytuacji, konkretnego położenia wojsk i skutków uderzeń ogniowych.

Poza wymienionymi formami manewru mogą występować różnorodne kombinacje podobnych form manewru. Na przykład w warunkach dojścia do bitwy spotkaniowej na kierunku nadmorskim może być zastosowany manewr rozcinający - z jednoczesnym uderzeniem na skrzydła i tyły nadmorskiego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela. Ta forma manewru może być połączona z wysadzeniem desantu powietrznego i morskiego /załącznik nr 7/. Najczęściej wykonanie tej formy manewru może być związane ze zmianą kierunku działania znacznej części sił armii.

Niejednokrotnie w toku bitwy spotkaniowej podczas realizowania pierwotnie przyjętej formy manewru wyniknie konieczność zmiany kierunku uderzenia lub przeniesienia wysiłku działania na nowy kierunek. Manewr ten będzie szczególnie pożądany wówczas gdy trzeba będzie uchronić wojska od uderzeń ogniowych nieprzyjaciela lub właściwie wyzyskać skutki własnych uderzeń *ogniowych.*

Przy wykonywaniu poszczególnych form manewru należy dążyć do ciągłego utrzymywania styczności z nieprzyjacielem poprzez szybkie i głębokie /na różnych kierunkach/ wdzieranie się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, co przy dużym dynamizmie działań poważnie utrudni przeciwnikowi wykonanie skutecznych uderzeń ogniowych.

Wybór odpowiedniej formy manewru uzależniony będzie od wielu czynników, a zwłaszcza od konkretnej sytuacji bojowej i operacyjnej oraz od warunków, w których dochodzi do bitwy spotkaniowej.

We wszystkich jednak warunkach manewr ogniowy środkami zwykłymi, jądrowymi i chemicznymi oraz wojskami powinien być wykonywany szybko i skrycie, ażeby zachować wysoką zdolność

bojową wojsk i zapewnić osiągnięcie celu bitwy spotkaniowej. Poza tym w wyniku szybko i gwałtownie zachodzących zmian w sytuacji taktyczno-operacyjnej i niezwykle dynamicznie przebiegających działań bojowych wojsk, niejednokrotnie w toku bitwy spotkaniowej przyjęte pierwotnie założenia manewru będą ulegać zmianom. Za szczególną formę manewru w bitwie spotkaniowej stosowaną zwłaszcza przez poszczególne związki taktyczne, można uważać szybkie przechodzenie pod bezpośrednim oddziaływaniem nieprzyjaciela - od jednego do drugiego rodzaju działań bojowych /np. od natarcia do obrony i odwrotnie/, umiejętne obchodzenie i wymijanie silnych węzłów oporu nieprzyjaciela, pozostawiając do ich wiązania tylko część sił, śmiałe wykorzystanie otwartych skrzydeł i luk w ugrupowaniu przeciwnika do zdecydowanego działania w przód, umiejętne działanie przy otwartych skrzydłach i w oderwaniu od sił głównych.

oddziały

Różnicę manewru w bitwie spotkaniowej jest konwersja

Ze względu na rozwój transportu powietrznego coraz

większego znaczenia w bitwie spotkaniowej będzie nabierać manewr wojsk drogą powietrzną. Zasadniczą zaletą tego manewru /w tym przerzut środków napadu jądrowego/ jest to, że zapewnia on: pokonanie w krótkim czasie ogromnych przestrzeni niezależnie od warunków terenowych, zniszczeń, stref skażenia promieniotwórczego; wykonanie uderzeń tam, gdzie nieprzyjaciel najmniej się spodziewa; przenoszenie wysiłku działań na różne kierunki i na każdą głębokość. W bitwie spotkaniowej prowadzonej w operacji zaczepnej wzdłuż wybrzeża morskiego poważną rolę może odegrywać manewr drogą morską - zarówno w celu wysadzenia desantów morskich, jak i przerzutu wojsk, zwłaszcza w warunkach powstania stref skażonych.

*aby zadanie
wielki niedo-
elektroniki
csnej gho-
wzrost i
zrosob
obtyrmy
+ Dependent
jaki pere-
listyżery
systemy
elektronikne
nemozna
i zeprowadz
sludczna
miej osobnym.*

V. ORGANIZACJA BITWY SPOTKANIOWEJ ARMII

a/ Wstępne przedsięwzięcia organizacyjno-wykonawcze w zakresie przygotowania armii do stoczenia bitwy spotkaniowej

Jeżeli bitwa spotkaniowa może wynikać podczas wykonywania poszczególnych zadań operacji zaczepnej armii, to jej organizacja i przygotowanie powinny przebiegać równocześnie z organizacją i przygotowaniem pierwszej operacji zaczepnej.

Stąd wynika, że przygotowania do bitwy spotkaniowej rozpoczną się w okresie pokoju i będą przebiegać równolegle

*Pytania: 1. Oznaczenie cel i rodzaj manewru:
a) opierem;
b) udarowaniem cepek.*

z przygotowaniem pierwszej operacji zaczepnej. Dowództwo armii w oparciu o daleko idące przewidywania taktyczno-operacyjne rozpatrzy jedynie ogólne przedsięwzięcia organizacyjne, dotyczące przegrupowania, ugrupowania i zabezpieczenia wojsk armii na wypadek jeżeli pierwsza operacja zaczepna rozpocznie się od bitwy spotkaniowej lub dojdzie do niej w czasie wykonywania poszczególnych zadań.

Na tle organizacji i prowadzenia pierwszej operacji zaczepnej przede wszystkim należy rozpatrzyć:

- w jakich warunkach może dojść do bitwy spotkaniowej armii i orientacyjnie w jakim terenie /rejonu/;
- jak należy ugrupować wojska armii do marszu przy przegrupowaniu na dużą odległość i do rozpoczęcia operacji zaczepnej w przewidywaniu bitwy spotkaniowej;
- w jaki sposób zorganizować ciągłe rozpoznanie własnymi siłami i środkami oraz w jaki sposób otrzymywać dane o nieprzyjacielu od dowództw wojsk sojuszniczych walczących na przedpolu;
- w jaki sposób wykorzystać BRCT i potencjał jądrowy w wypadku dojścia do bitwy spotkaniowej z chwilą rozpoczęcia i w toku rozwijania operacji;
- w jaki sposób zorganizować współdziałanie z sąsiadami i z marynarką wojenną /jeżeli armia rozpoczyna i prowadzi operację zaczepną wzdłuż wybrzeża morskiego/.

Zasadnicze jednak przedsięwzięcia organizacyjne i wykonawcze w zakresie bitwy spotkaniowej rozpoczną się w okresie przegrupowywania wojsk armii do rejonu przyszłych działań bojowych /wejście do bitwy/.

Niezależnie jednak od tego, czy do bitwy spotkaniowej dojdzie z chwilą rozpoczęcia operacji zaczepnej, czy podczas jej rozwijania, praca dowódcy armii i jego sztabu będzie przebiegała w niezwykle trudnych i skomplikowanych warunkach początkowego okresu wojny. Równoległe bowiem z bezpośrednim wypracowaniem decyzji co do bitwy spotkaniowej i stworzeniem dogodnych warunków jej wykonania, najczęściej wyniknie konieczność: kierowania przegrupowaniem, zabezpieczenia wejścia do bitwy podchodzących kolejno dywizji lub już walczących; przejęcia dowodzenia nad jednostkami sojuszniczymi prowadzącymi działania bojowe,

likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela lub jego desantów powietrznych, a niekiedy i morskich.

Poza tym dowództwo armii powinno się liczyć z możliwościami gwałtownych zmian w sytuacji. Na przykład podczas podejmowania decyzji do bitwy spotkaniowej - a także i po jej przekazaniu wykonawcom - dowódca armii przewiduje wykorzystanie poszczególnych dywizji do pierwszego rzutu, gdy tymczasem /np. w ciągu 10-20'/ nieprzyjaciel skutecznie obezwładnił je bronią jądrową. Wyniknie zatem konieczność dokonania zasadniczych zmian w już powziętej decyzji i wniesienia istotnych poprawek do zamiaru przeprowadzenia bitwy spotkaniowej.

Oczywiście konkretne warunki i zaistniała sytuacja w sposób zasadniczy wpłyną na treść, kolejność, metodę i charakter pracy dowódcy armii i jego sztabu. Należy jednak uwzględniać ogrom różnorodnych problemów, które w niezwykle ograniczonym czasie zmuszony będzie rozstrzygać dowódca ze sztabem armii w zakresie organizacji i przeprowadzenia bitwy spotkaniowej.

Z tej ogromnej powodzi niewątpliwie ważnych problemów należy przede wszystkim wyłonić problem główny, w sposób zasadniczy wpływający na pomyślny przebieg bitwy spotkaniowej i skupić cały wysiłek na jego jak najlepszym rozwiązaniu.

W tym wypadku szczególnej wagi nabiera właściwe i celowe wykorzystanie przez dowódcę armii sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb oraz ich zastępców, którzy - jak w żadnym innym działaniu powinni stanowić doskonale zgrany i operatywny organ dowodzenia, potrafiący umiejętnie i w sposób skuteczny realizować myśl przewodnią /zamiar/ przewidywanej bitwy spotkaniowej, bez specjalnych wytycznych i uzupełniających wyjaśnień.

Szczególnie istotnym przedsięwzięciem bezpośrednio wiążącym się z organizacją bitwy spotkaniowej jest prowadzenie aktywnego i ciągłego rozpoznania nieprzyjaciela oraz terenu przyszłych działań. Rozpoznanie powinno we właściwym czasie wykryć siły nieprzyjaciela, z którym dojdzie do bitwy spotkaniowej, a zwłaszcza ilość i miejsce rozmieszczenia jego środków napadu jądrowego oraz zgrupowań uderzeniowych wojsk. Należy przy tym uwzględniać, że w wyniku odwetowych uderzeń rakietowo-jądrowych sytuacja nieprzyjaciela będzie diametralnie różna

od tej, w której znajdował się on w okresie pokoju zarówno jeśli chodzi o skład jego wojsk, charakter i kierunki działania, jak i teren przyszłych działań. Obok zatem danych o nieprzyjacielu rozpoznanie powinno dostarczyć danych o skutkach odwrotnych uderzeń raketowo-jądrowych w pasie operacji zaczepnej armii.

Potrzebne dane z rozpoznania armia powinna uzyskać od sztabu Frontu, a niekiedy bezpośrednio od zjednoczonego dowództwa dowództw wojsk sojuszniczych włączających z nieprzyjacielem, a znajdujących się w pasie armii, organów rozpoznania pierwszorzutowych dywizji i własnych armii.

Zasadniczym źródłem wiadomości o nieprzyjacielem będzie niewątpliwie rozpoznanie lotnicze, które w stosunkowo krótkim czasie obejmie swoim zasięgiem poważne obszary /całą głębokość pierwszej operacji zaczepnej armii/. Armia za pomocą przydzielonego jej lotnictwa może prowadzić rozpoznanie na głębokość przeciętnie około 150-200 km. Stanowi to zbyt ograniczony zasięg i z tego względu na korzyść armii powinien prowadzić rozpoznanie powietrzne Front siłami armii lotniczej - na głębokość minimum 400-600 km.

Uzupełnieniem rozpoznania lotniczego będzie rozpoznanie radioelektroniczne. Głębokość prowadzenia tego rozpoznania przez armię również jest ograniczona /80-100 km/. I w tym wypadku potrzebna będzie armii pomoc ze strony sił i środków Frontu, którego możliwości będą znacznie większe /nawet do 1000 km/. Poza tym armia może zdobywać dane wyrzucając na tyły nieprzyjaciela grupy dywersyjno-rozpoznawcze /zasięg działania tych grup około 150-200 km/.
Siły i środki pierwszorzutowych dywizji powinny prowadzić rozpoznanie na głębokość około 50 km.

W warunkach wejścia do bitwy armii należy przewidywać i organizować uzyskiwanie wiadomości o nieprzyjacielem od dowództw wojsk sojuszniczych, które w pasie operacji zaczepnej armii będą już prowadzić działania bojowe lub, z którymi armia będzie współdziałać. Armia z tego względu powinna utrzymywać z nimi stałą i ciągłą łączność /zapewnić ciągłą wymianę informacji/. W tym celu konieczne jest wysłanie ze sztabu armii odpowiednich oficerów. Przy działaniu na nadmorskim kierunku operacyjnym poważnym źródłem rozpoznania dla armii powinna się

stać marynarka wojenna, z którą armia będzie współdziałać.

Organizacja rozpoznania, która będzie prowadzona podczas bitwy spotkaniowej, nie stanowi jakiegoś oddzielnego przedsięwzięcia, jest to bowiem organizacja rozpoznania prowadzonego w interesie całej operacji zaczepnej i jedynie w przewidywaniu możliwości zaistnienia bitwy spotkaniowej na niektórych kierunkach wzmacnia się intensywność i siłę rozpoznania. Wszystkie zatem dane z rozpoznania należy oceniać również z punktu widzenia możliwości zaistnienia i prowadzenia bitwy spotkaniowej. Na podstawie uzyskanych danych z rozpoznania, najczęściej niepełnych, dowódca i sztab armii powinni przewidywać możliwość dojścia do bitwy spotkaniowej zanim ona wyniknie.

Ustalenie we właściwym czasie sił nieprzyjaciela i ewentualnego rejonu^{x/} /najczęściej należy określać jeden, dwa przewidywane rejonu bitwy spotkaniowej/ ułatwi wypracowanie zamiaru bitwy lub zostaną wniesione poprawki do zamiaru już powziętego. Poza tym dowództwo armii będzie dysponowało odpowiednim czasem do przygotowania uderzeń ogniowych, zapewniając w ten sposób warunki do uprzedzenia nieprzyjaciela w otwarciu skutecznego ognia.

W zależności od właściwości przewidywanych rejonów ewentualnego dojścia do bitwy spotkaniowej wypracowuje się zamiar jej prowadzenia, a przede wszystkim przygotowuje się siły i środki do wykonania uderzeń bronią jądrową.

W zamiarze dowódca dywizji precyzuje rejon dojścia do bitwy spotkaniowej, zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela /w tym środki napadu jądrowego/, które należy zniszczyć uderzeniami ogniowymi, i w jaki sposób skutki tych uderzeń /armii, a niekiedy i Frontu/ powinny wykorzystać poszczególne dywizje /jaki zastosować manewr/.

Z zamiarem przewidywanej bitwy spotkaniowej zapoznaje się dowódców dywizji / w tym dowódcę BROT/ i dowódców

- - - - -
x/ Na szczeblu armii w warunkach początkowego okresu wojny trudno mówić o rubieży bitwy spotkaniowej. Nierównomierny zarys "linii" frontu i najczęściej poważne luki w ugrupowaniu wojsk pozwala jedynie przewidzieć ogólny rejon bitwy spotkaniowej, a nie rubieży. O rubieży boju spotkaniowego można mówić raczej na szczeblu pułku.

pozostałych elementów ugrupowania operacyjnego, wskazując im miejsce oraz określając ich rolę i ich zadania w zakresie przygotowania się do bitwy i podczas jej prowadzenia. Jednocześnie rozstrzyga się podstawowe zagadnienia współdziałania. Oczywiście zamiar bitwy spotkaniowej i zagadnienia współdziałania sprecyzowane w oparciu o przewidywania są orientacyjne. W miarę nabstania /rozwoju/ sytuacji i uzyskiwania przez armię coraz to nowych danych o możliwości dojścia do bitwy spotkaniowej jej zamiar i sposób współdziałania będą dokładniej precyzowane, a niekiedy nawet zmieniane. Z tym, że o ile stosunkowo łatwo jest sprecyzować zamiar bitwy spotkaniowej i zagadnienia współdziałania, o tyle bardzo trudno jest dokonywać ciągle zmian w ugrupowaniu operacyjnym armii. Dlatego też precyzowany zamiar i zagadnienia współdziałania powinny przede wszystkim uwzględniać aktualne ugrupowanie operacyjne armii^{x/} i konkretne warunki sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz warunki terenowe. Z chwilą rozpoczęcia bitwy spotkaniowej można jedynie przewidywać nieznaczne zmiany w ugrupowaniu armii - przede wszystkim kosztem odpowiedniego wykorzystania drugich rzutów /odwodów/ dywizji pierwszych rzutów armii i drugiego rzutu armii oraz wykonania manewru ogniem. We wszystkich warunkach należy dążyć do tego, aby przede wszystkim ugrupowanie bojowe rakiet operacyjno-taktycznych zapewniało ciągłą gotowość do otwarcia ognia.

W tym celu dowódcy i sztaby środków rakietowych armii oraz przydzielonego jej lotnictwa przygotowują dane do prowadzenia ognia, a także odpowiednio ugrupowują swoje siły, ażeby w każdej sytuacji możliwe było wykonanie zadań ogniowych.

Poza tym rejony, w których może dojść do bitwy spotkaniowej powinny się znaleźć pod szczególną obserwacją sił i środków rozpoznania. Jednocześnie dowódca armii melduje o przewidywanych rejonach dojścia do bitwy spotkaniowej dowódcy Frontu i informuje o tym dowództwo marynarki wojennej współdziałające

x/ Wynika z tego, że armia przegrupowując się do rejonu przyszłych działań i podczas operacji zaczepnej powinna przyjmować określone ugrupowanie operacyjne odpowiadające prowadzeniu bitew spotkaniowych w dowolnej sytuacji.

z armią. W tym wypadku Front i marynarka wojenna mogą przewi-
dzied na te rejony uderzenia ogniowe swoimi siłami i środkami.

7.3.4. Wypracowanie decyzji do bitwy spotkaniowej

(i doprowadzenie jej do wykonania)

Decyzję do bitwy spotkaniowej dowódca armii ^{more} podejmuje ^{more} w miarę rozwoju sytuacji wskazującej na możliwość dojścia do bitwy.

Proces pracy w tym zakresie będzie przebiegał równoległe z wykonywaniem wstępnych przedsięwzięć organizacyjno-wykonawczych dotyczących przygotowania lub zabezpieczenia bitwy oraz w warunkach ~~podtrzymywania ciągłego dowodzenia wojskami~~ ^{wykonywania} mającymi określone ^{zadania} zadania taktyczno-operacyjne. Jest rzeczą konieczną, ażeby decyzja do bitwy spotkaniowej została powzięta nie za wcześnie i nie za późno. Zarówno bowiem jedno jak i drugie jest bardzo niebezpieczne. Zbyt wczesne powzięcie decyzji może doprowadzić do tego, że uderzenia ogniowe zostaną wykonane nie na to zgrupowanie nieprzyjaciela, które w bitwie spotkaniowej ma spełniać zasadniczą rolę, a na drugorzędne. Przyjęta zaś forma manewru w celu wykorzystania skutków uderzeń ogniowych i ostatecznego rozbicia przeciwnika nie będzie odpowiadać faktycznie zaistniałej sytuacji. Poza tym może zostać przedwcześnie ujawniony przed nieprzyjacielem zamiar przeprowadzenia bitwy, co ułatwi mu skuteczne przeciwdziałanie. Spóźnione zaś powzięcie decyzji pozwoli nieprzyjacielowi uprzedzić armię w wykonaniu uderzenia ogniowego, co w konsekwencji może doprowadzić do przegranej lub poniesienia ogromnych strat.

Oczywiście ustalenie właściwego momentu powzięcia decyzji nie może być sprawą ani prostą, ani łatwą. Należy bowiem uwzględnić fak, że określenie we właściwym czasie danych świadczących o możliwości dojścia do bitwy spotkaniowej w warunkach początkowego okresu wojny będzie nastroczać wiele trudności.

Ze szczególnymi trudnościami w tym zakresie należy się liczyć zwłaszcza wówczas, gdy nieprzyjaciel z obrony przechodzi do natarcia /przeciwuderzenia, lub przeciwnatarcia/, gdyż:

- będzie on dążył do celowego wprowadzenia w błąd co do miejsca /rejonu/ kierunku, sił i czasu przejścia do ^{przeciwnatarcia} natarcia, szczególnie w zakresie wykorzystania broni masowego rażenia;

decyzji do bitwy spotkaniowej może być powzięta równocześnie z wykonaniem innych decyzji do operacji taktycznej, tak jak w istocie seminarium do operacji dowódcy i kierownicy w bitwie nieprzyjaciela - celki i broni spotkaniowej - dlatego też

- sam określa on czas, miejsce i kierunek przejścia do natarcia;

- obszar, w którym może dojść do bitwy spotkaniowej będzie zwykle dość rozległy, co utrudni szybkie zebranie danych o przedsięwzięciach nieprzyjaciela ~~do pełnego~~ wyjaśnienia sytuacji, w której może dojść do bitwy. ~~Nie zawsze również dowództwo armii będzie dysponować~~ odpowiednimi danymi, które umożliwią powzięcie słusznej decyzji. Dlatego ~~na podstawie~~ ^{zwykle} decyzję do bitwy spotkaniowej dowódca armii będzie podejmował w oparciu o ocenę zaistniałej sytuacji i przewidywanego jej rozwoju. Z tego względu podczas wypracowywania decyzji i w czasie przekazywania jej wykonawcom konieczne jest:

- ciągłe śledzenie przedsięwzięć nieprzyjaciela i zbieranie o nim wiadomości, które mogłyby potwierdzać słuszność przewidywań, lub konieczność wnoszenia poprawek i zmian do decyzji już powziętej oraz stanowiłyby uzupełnienie brakujących danych przede wszystkim zaś danych dotyczących możliwości użycia przez przeciwnika broni jądrowej;
- ciągłe uaktualnianie wiadomości o położeniu i działaniu wojsk własnych i sąsiadów;
- utrzymywanie w stałej gotowości przede wszystkim tych środków ogniowych, które mogłyby bezzwłocznie wykonać uderzenie na środki napadu jądrowego nieprzyjaciela.

Przed sprecyzowaniem decyzji dowódca armii, wykorzystując swój sztab i dowódców ^{szefów} rodzajów wojsk i służb, przeprowadza bardzo krótką ocenę ^{sytuacji} położenia. ^{Wskazuje dowódca armii} Oceniając ^{położenie} powinien on mieć na uwadze realizację głównego celu operacji zaczepnej armii, w wyniku bitwy spotkaniowej armia bowiem wykonuje jedynie jedno z pośrednich zadań operacji.

Zamiar bitwy spotkaniowej zatem powinien odpowiadać zamiarowi operacji zaczepnej armii.

Zasadniczym elementem oceny położenia będzie ocena nieprzyjaciela i sił własnych, rozpatrywana w ścisłym powiązaniu z konkretnymi warunkami terenowymi oraz sytuacją skażeń promieniotwórczych.

Ocena sytuacji powinna umożliwiać w miarę dokładne ustalenie składu nieprzyjaciela, a przede wszystkim:

- składu, rozmieszczenia i możliwości wykonania uderzenia przez jego środki napadu bronią masowego rażenia;
- rejonów rozmieszczenia i działania zasadniczych sił nieprzyjaciela i odwodów, którymi może on rozpocząć natarcie lub z którymi może dojść do bitwy spotkaniowej;
- możliwych kierunków uderzeń nieprzyjaciela i orientacyjnych luk w jego ugrupowaniu;
- możliwości wysadzenia przez nieprzyjaciela desantów powietrznych lub morskich w okresie przed i w czasie bitwy spotkaniowej.

Właściwie przeprowadzona ocena nieprzyjaciela powinna umożliwić określenie zasadniczych zgrupowań jego wojsk i sprecyzowanie obiektów uderzeń ogniowych, określenie orientacyjnego czasu ich wykonania oraz w jaki sposób należy wykorzystać skutki uderzeń ogniowych przez związki taktyczne do ostatecznego rozbicia przeciwnika.

Przy ocenie sił własnych należy rozpatrzyć:

- możliwości wykonania uderzeń ogniowych; ilość uderzeń jądrowych i czas ich wykonania;
- w jaki sposób zapewnić nieprzerwaną gotowość środków ogniowych do wykonania uderzeń i jaki zastosować manewr ogniem;
- możliwości wykorzystania w pasie armii uderzeń jądrowych Frontu i ewentualnie marynarki wojennej;
- jak położenie wojsk armii wpływa na zastosowanie manewru wojskami w celu wyzyskania skutków uderzeń jądrowych i ostatecznego rozbicia nieprzyjaciela;
- jakich i kiedy dokonać przegrupowań i zmian w ugrupowaniu armii;
- kierunki uderzeń wojskamiⁱ na których rubieżach ewentualnie może wynikać konieczność przejścia częścią sił do obrony;
- jakie istnieją możliwości wysadzenia desantów powietrznych /morskich/ przed rozpoczęciem bitwy i w czasie jej trwania;

- możliwości wykorzystania sił i środków już prowadzących walkę z nieprzyjacielem do realizacji zamiaru bitwy spotkaniowej;
- konieczność i możliwości operacyjnego zabezpieczenia manewru ^{ogniem} i wojskami na okres bitwy spotkaniowej.

Dużą uwagę również należy przywiązywać do oceny czasu, przede wszystkim zaś należy ustalić:

- czas, w którym może dojść do bitwy spotkaniowej na poszczególnych kierunkach;
- czas potrzebny na wykonanie poszczególnych przedsięwzięć związanych z realizacją manewru ogniem i wojskami w bitwie spotkaniowej;

Wnioski z oceny położenia i konkretne położenie /działanie/ wojsk armii powinny umożliwiać sformułowanie decyzji do bitwy spotkaniowej, w której należy ująć sposób wykorzystania broni masowego rażenia na zasadnicze zgrupowania wojsk nieprzyjaciela oraz określić warunki zapewniające uprzedzenie go w otwarciu ognia i sprecyzować formę manewru zapewniającego ostateczne rozbicie nieprzyjaciela i rozwinięcie operacji zaczepnej w szybkim tempie; ponadto zaś należy określić, jakie zmiany wprowadzić do istniejącego ugrupowania operacyjnego armii na okres bitwy spotkaniowej.

Oprócz tego wymagać będą sprecyzowania problemy:

- a/ współdziałania, zwłaszcza co do miejsca, czasu i sposobu wykonania uderzeń jądrowych oraz wykorzystania ich skutków przez wojska;
- b/ zabezpieczenia bojowego i operacyjnego działań wojsk;
- c/ uzgodnienia na okres bitwy spotkaniowej działań z sąsiadami;
- d/ zadań wojsk prowadzących walkę w celu najskuteczniejszego zrealizowania zamiaru bitwy spotkaniowej.

Decyzję powziętą przez dowódcę armii sztab opracowuje w formie graficznej na mapie, na której wykazuje:

- zasadnicze siły nieprzyjaciela, ich skład i ugrupowanie a przede wszystkim obiekty uderzeń ogniowych;
- rejony, cele /obiekty/ uderzeń jądrowych i ~~chemicznych~~ wykonanych środkami raketowymi, lotnictwem oraz artylerią;
- stan i kolejność wykonywania uderzeń ogniowych;

mać →

- zamiast manewru wojskami;
- rozmieszczenie i manewr oddziałów z brygady rakiet operacyjnych;
- kierunki uderzeń i zadania poszczególnych dywizji, ewentualnie oddziałów wydzielonych, lub rejony wysadzenia desantów i ich zadania; ugrupowanie armii i dywizji;
- kolejność ^{do bitwy} wchodzenia lub rozwijania się bitwy poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego armii i ich zadania przed i w czasie bitwy spotkaniowej;
- stanowiska dowodzenia.

Ponadto na mapie z decyzją dowódcy armii należy wskazać zasadnicze kierunki rozpoznania oraz siły i środki przewidziane lub wykonujące poszczególne jego zadania.

Najczęściej mapa z decyzją powinna być wykonywana równoległe z wypracowywaniem przez dowódcę armii decyzji, ażeby jak najszybciej przekazać ją wykonawcom. Nie jest rzeczą wykluczoną, że w czasie wypracowywania decyzji wyniknie konieczność wydawania dowódcom poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego odpowiednich zarządzeń lub stawiania dodatkowych zadań bojowych bezpośrednio związanych z zamiarem przyszłej bitwy spotkaniowej.

~~Właściwie jednak dopiero~~ ^{na drodze armii} ~~przyjęta~~ decyzja najczęściej wymagająca zatwierdzenia przez dowódcę Frontu stanowi podstawę do postawienia zadań bojowych wykonawcom.

Niejednokrotnie w czasie wypracowywania decyzji sytuacja rozwinię się w ten sposób, że bitwa spotkaniowa będzie narastać stopniowo w wyniku rozwijania się ~~walk i~~ ^{walk} bojów spotkaniowych prowadzonych przez poszczególne pododdziały, oddziały a nawet związki taktyczne. Ważnym zadaniem dowódcy armii /sztabu/ w tym czasie będzie koordynowanie wysiłków sił i środków, które już zawiązały i prowadzą walkę z nieprzyjacielem z wysiłkiem tych sił, które są przeznaczone do rozstrzygnięcia bitwy spotkaniowej w myśl ogólnej idei /zamiaru/ wypracowywanej decyzji.

c/ Postawienie zadań, organizacja współdziałania i wytyczne bojowego i operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk

Warunki, w których armia przejdzie do bitwy spotkaniowej wywrą zasadniczy wpływ na sposoby przekazywania decyzji dowódcy

armii wykonawcom. Na przykład niektórym związkom taktycznym, rodzajem wojsk i służb zadania bojowe do bitwy spotkaniowej postawi dowódca armii osobiście, innym - przez swych zastępców, oficerów łącznikowych lub wykorzystując techniczne środki łączności. Najważniejsze, aby postawione zadania przekazane zostały wykonawcom we właściwym czasie oraz aby wiązały się ściśle /uwzględniały/ z zadaniami wykonywanymi przez poszczególne związki przed rozpoczęciem bitwy spotkaniowej. Zadania bojowe najczęściej będą przekazywane wykonawcom w formie krótkich zarządzeń lub rozkazów. Kolejność stawiania zadań będzie uzależniana od tego, który z wykonawców w danej sytuacji wykonuje najważniejsze zadania i który powinien zapoznać się bezzwłocznie z nowym zadaniem, ażeby mieć czas na wykonanie niezbędnych przegrupowań lub na przygotowania związane z realizacją zamiaru bitwy spotkaniowej.

Treść zadań dla poszczególnych wykonawców będzie różna. Należy jednak zapoznać wszystkich wykonawców z ogólną koncepcją, zamiaru bitwy spotkaniowej. Jest to niezbędny warunek właściwego zrozumienia przez nich swojego miejsca i roli oraz przejawiania inicjatywy we właściwym kierunku w razie gwałtownych zmian w sytuacji i braku łączności z armią.

W pierwszej kolejności należy postawić zadanie armijnej brygadzie rakiet operacyjno-taktycznych i lotnictwu przydzielonemu armii na okres bitwy spotkaniowej. W wypadku wykonania na korzyść armii uderzeń jądrowych środkami frontu należy dowódców tych pododdziałów również zapoznać z decyzją i kolejnością wykonywania uderzeń ogniowych przez armię.

W zadaniach dla dowódców oddziałów /związków/ wykonujących uderzenia jądrowe i ~~chemiczne~~ należy podać:

- krótkie wiadomości o nieprzyjacielu z określeniem obiektów uderzeń i możliwością zmian w ugrupowaniu i działaniu nieprzyjaciela;
- sposób zachowania ciągłej gotowości do wykonania zadań ogniowych;
- siły i środki /rakietowe lub lotnicze/, które przewidziane są do wykonania uderzenia uprzedzającego, zwłaszcza na środki napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela;

- czas i sposób wykonania na poszczególne obiekty uderzeń ogniowych, kolejność i sposób niszczenia nowo wykrytych celów;
- jakie siły przydziela się ABROT do zabezpieczenia pododdziałów rakiet w czasie wykonywania przez nie poszczególnych zadań.

Stawiając zadania poszczególnym dywizjom należy podać:

- krótkie wiadomości o nieprzyjacielu, zwłaszcza w pasie działania danej dywizji;
- czas, kolejność i rejony /obiekty/ uderzeń jądrowych i chemicznych wykonywanych środkami armii i dywizji;
- udział środków ogniowych dywizji w manewrze ogniowym armii;
- kierunki natarcia i zadania wykonywane przez daną dywizję i jej sąsiadów w czasie bitwy i po jej zakończeniu;
- ugrupowanie.

Treść zadań drugorzutowych dywizji i pozostałych elementów ugrupowania operacyjnego będzie podobna do treści zadań stawianych im w operacji zaczepnej, przy czym treść ta będzie oczywiście uwzględniała zamiar i charakter /specyfikę/ sytuacji, w której dochodzi do bitwy spotkaniowej.

W wypadku gdy z zamiaru bitwy spotkaniowej wynika konieczność przejścia niektórych dywizji lub ich części do obrony, należy im wskazać rejony obrony i sposób prowadzenia obrony. Poza tym w treści zadań do bitwy spotkaniowej należy uwzględnić treść zadań, które poszczególne elementy ugrupowania operacyjnego już otrzymały, wykonują w danym czasie i powinny wykonywać po zakończeniu bitwy spotkaniowej.

Najczęściej jednocześnie z postawieniem zadań zostaną podane ogólne problemy współdziałania w bitwie spotkaniowej pomiędzy poszczególnymi elementami ugrupowania operacyjnego armii i sąsiadami. Szczególnie ważnym problemem stojącym przed dowódcą i sztabem armii przy rozstrzyganiu problematyki współdziałania jest konieczność takiego zsynchronizowania /zgrania/ działań bojowych, aby dowódcy wszystkich szczebli dowodzenia wyraźnie widzieli myśl przewodnią, która powinna doprowadzić do osiągnięcia celu bitwy spotkaniowej.

tej walki powinni pamiętać wszyscy dowódcy i sztaby od pododdziału do armii włącznie zarówno przed rozpoczęciem bitwy spotkaniowej, jak i podczas jej prowadzenia.

VI. PROWADZENIE BITWY SPOTKANIOWEJ PRZEZ ARMIE

7.3.5.

Bitwa spotkaniowa armii rozpocznie się wykonaniem uderzeń jądrowych najczęściej na całą głębokość ugrupowania wojsk nieprzyjaciela, które w danej sytuacji i na danym kierunku przeznaczone jest do prowadzenia działań zaczepnych. Z kolei cała głębokość ugrupowania operacyjnego armii znajdzie się również w zasięgu oddziaływania nieprzyjaciela. Najczęściej w uderzeniu ogniowym rozpoczynającym bitwę spotkaniową wezmą udział środki rakietowe armii i Frontu oraz lotnictwo, a na nadmorskim kierunku - siły marynarki wojennej. W niektórych sytuacjach mogą uczestniczyć w tym uderzeniu środki wojsk sojusznicznych prowadzących walkę z nieprzyjacielem rozwijającym natarcie lub przechodzącym z obrony do natarcia. /przeciwuderzenia/. Zgodnie z decyzją dowódcy armii zasadniczymi obiektami dla uderzeń jądrowych i chemicznych będą środki napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela i główne zgrupowania jego wojsk, których zniszczenie innymi środkami w danej sytuacji jest niemożliwe, a które w bitwie spotkaniowej mogą odgrywać bardzo poważną rolę.

Uderzenia jądrowe rozpoczynające bitwę spotkaniową mogą być wykonane sposobem wybuchów powietrznych, powietrznych niskich i niekiedy naziemnych. Wybuchy naziemne mogą być stosowane jedynie na wojska znajdujące się na głębokich tyłach lub na kierunkach, na których nie przewiduje się działań wojsk własnych. Wybuchy naziemne w bitwie spotkaniowej będą jednak rzadkością - ze względu na możliwość powstania ogromnych obszarów skażeń promieniotwórczych.

Należy się również liczyć z ogromnymi trudnościami przy wyborze opłacalnych celów, zwłaszcza ze względu na to, że sytuacja będzie się rozwijać bardzo szybko i gwałtownie ze zmiennym powodzeniem po obu stronach. Natomiast czas potrzebny na przygotowanie niezbędnych danych do otwarcia ognia przez rakiety taktyczno-operacyjne jest stosunkowo długi. Dlatego też w niektórych wypadkach, uwzględniając przewidywany rozwój sytuacji na poszczególnych kierunkach, można z góry przygotować

Pytania: 1. przedstawienie szkół i sposobów prowadzenia decyzji przez dowódcę armii do bitwy spotkaniowej
2. ocena sposobu doprowadzenia decyzji do czasu dogłębniejszego

cytat z wstępu do...

O roli i znaczeniu skutecznego celu z rozpoznaniem nieprzyjaciela...
M. M. M. w swoim wykładzie następnym w 1976 r. m. m. ulepszył...
jednocześnie...
wzmiankując...
proces...
...*)

dane do otwarcia ognia na rejon, w których wojska nieprzyjaciela znajdują się dopiero po pewnym czasie.

Do wykonania uderzeń na środki napadu jądrowego nieprzyjaciela wykorzystuje się w pierwszym rzędzie baterie dyżurnych rakiet lub skieruje się na nie uderzenia lotnictwa.

Z chwilą powzięcia decyzji przez dowódcę armii, w pododdziałach rakiet przewidzianych do uprzedzenia nieprzyjaciela w otwarciu ognia przeprowadza się uzbrojenie rakiet, ażeby jak najmniej czasu stracić na ich przygotowanie i jak najszybciej osiągnąć gotowość do powtórnego wykonania uderzenia. Uderzenia jądrowe na poszczególne obiekty nieprzyjaciela będą wykonywane w różnym czasie na różnych kierunkach. Dlatego szczególnego znaczenia nabiera właściwie przeprowadzony manewr ogniem. Ogień rakiet operacyjno-taktycznych powinien być kierowany przede wszystkim na te zgrupowania wojsk nieprzyjaciela, które nie nawiązały jeszcze bezpośredniej styczności z czołowymi wojskami armii i stanowią opłacalny i dogodny cel dla uderzeń ogniowych.

Rakiety taktyczne dywizji pierwszego rzutu armii przesuwają się jak najbliższej czołowych pododdziałów dywizji, niekiedy bezpośrednio za oddziałami wydzielonymi, jeżeli zostały one wysłane, ażeby we właściwym czasie zająć rejon pozycyjny i również wziąć udział w wykonaniu uderzenia przede wszystkim na artylerię atomową i taktyczne rakiety nieprzyjaciela

Jednocześnie z wykonaniem uderzeń jądrowych, w bitwie spotkaniowej szerokie zastosowanie znajdują bojowe środki chemiczne, które mogą być stosowane również na całą głębokość ugrupowania nieprzyjaciela. Środki chemiczne będą używane celem porażenia nieprzyjaciela znajdującego się w tych rejonach, które są poza zasięgiem broni jądrowej lub, który nie stanowi w danej sytuacji opłacalnych celów do użycia tej broni. Poważną rolę mogą odegrać uderzenia chemiczne w celu ograniczenia swobody manewru nieprzyjaciela, tworzenie opłacalnych celów dla uderzeń jądrowych i obezwładnienia wojsk nieprzyjaciela, zwłaszcza tych, na które z różnych względów nie mogą być wykonane uderzenia jądrowe.

Ze względu na wysoką dynamiczność działań i poważne trudności, które mogą wystąpić w szybkim wykonaniu uderzeń ogniowych rakietami, poważną rolę - zarówno z chwilą dojścia do bitwy spotkaniowej, jak i w czasie jej trwania - będzie spełniać przydzielone armii lotnictwo myśliwsko-bombowe. Uderzenia

o etanera smiglowe nhrmsue

mogą być

*niez we "modli" wojny
nadwoleńskich*

lotnictwa myśliwsko-bombowego środkami zwykłymi, ~~chemicznymi~~ i jądrowymi dowódca armii kieruje przede wszystkimna środki napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela zarówno taktyczne, jak i operacyjne, rozmieszczone na głębokość około 150-200 km. Poza tym lotnictwo myśliwsko-bombowe działając niedużymi grupami może wyszukiwać i bezzwłocznie niszczyć wykryte cele bezpośrednio na kierunkach działania poszczególnych dywizji. Dlatego też szczególnego znaczenia nabiera koordynowanie przez sztab armii, a niekiedy i dywizji wysiłków lotnictwa wspierającego armię z chwilą rozpoczęcia bitwy spotkaniowej i podczas jej prowadzenia. Ze względu na nierównomierny zarys "linii" frontu konieczne jest, ażeby oddziały wydzielone i pierwsze rzuty dywizji - zwłaszcza te, które wdarły się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela - wyraźnie określały lotnictwu swoje miejsce położenia.

Uderzenia bronią raketowo-jądrową, ~~chemiczną~~ i lotnictwem powinny być wykonywane na poszczególnych kierunkach z takim wyliczeniem, ażeby ich skutki w pierwszym rzędzie mogły być wykorzystane przez oddziały wydzielone pierwszorzutowych dywizji armii oraz desant powietrzny. Oddziały wydzielone nie nawiązują walki z czołowymi pododdziałami nieprzyjaciela, zarówno z tymi, które znajdują się w obronie, jak i tymi, które rozwijają natarcie. Zasadniczym ich zadaniem w tym czasie powinno być jak najszybsze wdarcie się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela i uderzenie na pozycje ogniowe lub kolumny marszowe artylerii atomowej i raket taktycznych, a także na sztaby i kolumny jego wojsk, które podchodzą do rejonu działań bojowych. W tym celu oddziały wydzielone powinny wykorzystywać luki w ugrupowaniu nieprzyjaciela i przenikać w głąb jego ugrupowania. W wyniku zdecydowanych działań oddziałów wydzielonych stwarza się sprzyjające warunki do wejścia do bitwy i działania głównych sił, a niejednokrotnie i do wykonania następnych uderzeń jądrowych, ~~lub bronią chemiczną~~. W wypadku rozwijania przez nieprzyjaciela natarcia w szybkim tempie lub po przeniknięciu oddziałów wydzielonych w głąb jego ugrupowania, może zaistnieć konieczność wzbronienia podejścia kolumn przeciwnika i zmuszenia ich do zatrzymania. W takiej sytuacji oddziały wydzielone najczęściej będą dążyć do opanowania dogodnych rubieży, na

Z podobnymi zadaniem może być wyadany
desant ~~na~~ ~~lotniczy~~

których przejdą do obrony. Desanty powietrzne lądujące na tyłach nieprzyjaciela również swoje uderzenia kierują przede wszystkim na środki napadu jądrowego i chemicznego nieprzyjaciela /korpusne lub armijne/, na sztaby i składy. Niejednokrotnie desanty powietrzne mogą opanowywać ważne z punktu widzenia taktyczno-operacyjnego obiekty /np. lotniska/ lub węzły dróg i utrzymywać je do momentu podejścia oddziałów wydzielonych lub pierwszego rzutu armii. Zarówno desanty powietrzne, oddziały wydzielone, jak i oddziały rozpoznawcze powinny zbierać i przekazywać swoim sztabom dane o nieprzyjacielu. Ze względu na dynamiczność i nierównomierny przebieg działań bojowych w bitwie spotkaniowej szczególnego znaczenia nabierają dane z rozpoznania niezbędne do wykonania ponownych uderzeń ogniowych oraz właściwego koordynowania wysiłków wojsk. Tak samo ^{jednak} jak ważne będą dane o nowych celach, obiektach lub zgrupowaniach wojsk nieprzyjaciela, jak i dane o skutkach /rezultatach/ wykonanych uderzeń ogniowych, działaniach oddziałów wydzielonych, desantów oraz pierwszych rzutów armii. Dlatego też z chwilą dojścia do bitwy spotkaniowej sztab armii i sztaby związków taktycznych powinny w maksymalny sposób wykorzystywać wszystkie dostępne kanały i źródła do zdobywania wiadomości o nieprzyjacielu, terenie i skutkach własnych uderzeń ogniowych oraz ^{porozumienia} wojsk.

W ślad za oddziałami wydzielonymi przesuwać się będzie artyleria wsparcia poszczególnych dywizji, która zajmie stanowiska ogniowe i swoim ogniem zabezpiecza rozwinięcie się, wejście do bitwy i uderzenie głównych sił dywizji. Siły te wchodzić do bitwy kolejno bezpośrednio z marszu. Pierwszorzutowe dywizje również będą dążyć do tego ażeby w maksymalny sposób wykorzystać uderzenia ogniowe, działania oddziałów wydzielonych, istniejące luki w ugrupowaniu nieprzyjaciela /otwarte skrzydła/ i jak najszybciej wdrzeć się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela w celu skutecznego zrealizowania zamiaru bitwy spotkaniowej. Wchodzące do bitwy główne siły dywizji powinny się rozwijać w taki sposób, ażeby nie musiały one zbyt długo przebywać w ugrupowaniu przedbojowym lub bojowym oraz aby mogły one wykonywać zdecydowane i silne uderzenia na skrzydła i tyły nieprzyjaciela wprost z marszu. W wypadku jeżeli na kierunku działania dywizji nieprzyjaciel przechodzi do obrony, dywizje

organizują i prowadzą natarcie na zasadach natarcia na doraźnie zorganizowaną obronę.

W związku z tym, że nieprzyjaciel z chwilą rozpoczęcia bitwy spotkaniowej będzie również realizował przedsięwzięcia podobne do tych, które realizuje armia, niejednokrotnie w jej ugrupowaniu powstaną poważne straty. Dlatego też w tym czasie szczególnego znaczenia nabiera zamiana /odtworzenie/ w krótkim czasie zniszczonych lub obezwładnionych elementów ugrupowania bojowego i operacyjnego świeżymi siłami z odwodów i drugich rzutów oraz odpowiedni manewr ogniem. Przy rozwijaniu bitwy spotkaniowej należy również uwzględnić działania sąsiednich armii. W wielu bowiem wypadkach sąsiad może rozwijać zdecydowane działania zaczepne, w wyniku których mogą powstać dogodne warunki do wykorzystania pasa sąsiada do wykonania uderzenia na tyły nacierającego nieprzyjaciela. Uderzenie takie najczęściej wykonane zostanie siłami z drugiego rzutu armii /odwołu ogólnowojskowego/. Niejednokrotnie również dywizje pierwszego rzutu armii będą wykorzystywać pas sąsiada, który przeniknął w głąb ugrupowania nieprzyjaciela do wykonania uderzenia na jego tyły i skrzydła.

Zo względu na możliwość wykorzystania przez nieprzyjaciela desantów powietrznych, a na nadmorskim kierunku - morskich, do walki z nimi przede wszystkim przeznaczają się odwody i drugie rzuty dywizji i armii. Szczególną uwagę dowódcy armii zwraca w tym czasie na uniemożliwienie desantom nieprzyjaciela uderzenia na rejonny pozycyjne rakiet. Główną uwagę jednak armia powinna skupiać na zdecydowanym rozwijaniu działań bojowych w głąb ugrupowania nieprzyjaciela. Dlatego też w wypadku lądowania na tyłach armii desantu nieprzyjaciela o charakterze taktyczno-operacyjnym do walki z nim należy skierować przede wszystkim siły i środki frontu. Choć niekiedy mogą być skierowane do walki z desantem również siły i środki armii. W tym wypadku najczęściej front powinien przejąć te siły w swoje bezpośrednie podporządkowanie, armii zaś przydzielić odpowiednią ilość sił ze składu swojego odwodu.

Zarówno dowódcy armii, jak i dowódcy pierwszorzutowych dywizji, śledząc bacznie rozwijające się działania bojowe, dążą do potęgowania uderzenia ogniem i wojskami, zwłaszcza na

tych kierunkach, na których uzyskuje się powodzenie lub istnieje możliwość jego uzyskania i szybkiego wyjścia na głębokie tyły nieprzyjaciela.

W toku bitwy spotkaniowej głównym celem uderzeń rakietowo-jądrowych i lotnictwa powinno być przede wszystkim zniszczenie nowo wykrytych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela. W przeciwnym wypadku bowiem możemy w bardzo krótkim czasie utracić uzyskaną przewagę, gdyż nieprzyjaciel będzie mógł wykonywać uderzenia ogniowe na zgrupowania uderzeniowe wojsk armii. Walka bowiem o uchwycenie i utrzymanie inicjatywy będzie się toczyła od chwili rozpoczęcia bitwy spotkaniowej aż do jej zakończenia.

Ze względu na występowanie podczas bitwy spotkaniowej ogromnej ilości różnorodnych zadań, szczególnego znaczenia nabiera praca sztabu armii i sztabów niższych szczebli w zakresie koordynacji wysiłków i skupienia ich w celu wykonania zadań zasadniczych, w danej sytuacji najważniejszych. Poza tym sztab armii nie może skupiać całej swojej uwagi na realizacji zadań bieżących. Musi on przewidywać rozwój sytuacji, porządzać nieprzyjaciela w działaniu i stale mieć na uwadze jak najlepsze i jak najszybsze realizowanie celu bitwy spotkaniowej w ścisłym powiązaniu z całokształtem innych /przede wszystkim kolejnych/ zadań armii doprowadzających w konsekwencji do pomyślnego osiągnięcia celu armijnej operacji zaczepnej.

Pomimo głębokiego wdarcia się oddziałów wydzielonych i pierwszych rzutów armii w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, należy się liczyć z tym, że w głąb ugrupowania wojsk armii mogą się również wdrzeć zgrupowania wojsk przeciwnika.

W celu wzbronienia nieprzyjacielowi rozwijania natarcia na skrzydła i tyły ugrupowania armii, na kierunki szczególnie zagrożone wysuwa się odwoły przeciwpancerne dywizji drugorzutowych i armii. Natomiast częścią sił armii /najczęściej tych, które znalazły się na kierunku uderzenia nieprzyjaciela, a niejednokrotnie ze składu drugiego rzutu armii/ można przejść do obrony. Walkę obronną tych sił powinny cechować: umiejętne obrona rubieży i rejonów oraz punktów terenowych, skuteczne wykonanie zdecydowanych kontrataków oraz manewr siłami i ogniem z kierunków nieatakowanych na zagrożone.

~~Celem tych działań będzie przede wszystkim wzbronienie nieprzyjacielowi rozwijania natarcia zarówno w głąb, jak i na skrzydła~~

~~wojsk armii, uniemożliwienie mu połączenia się z desantem.~~
Na niektórych kierunkach, w wyniku rozwijania natarcia przez nieprzyjaciela, niektóre pododdziały, oddziały, a nawet dywizje mogą się znaleźć w okrążeniu lub półokrążeniu. Oczywiście stwarza to dodatkowe trudności w dowodzeniu wojskami i realizacji celu bitwy spotkaniowej. Niemniej jednak i w tych warunkach wojska powinny być zdolne do prowadzenia zdecydowanych działań bojowych - nawet przy czasowej izolacji od sił głównych armii. Jeżeli w wyniku rozwijania natarcia przez nieprzyjaciela w głąb ugrupowania armii wytworzy się szczególnie niebezpieczna sytuacja, to dowódca armii wykonuje uderzenie bronią jądrową i chemiczną na najbardziej niebezpieczne zgrupowanie wojsk przeciwnika i następnie skierowuje do uderzenia część sił drugiego rzutu armii.

W tych warunkach może niejednokrotnie wynikać konieczność zmiany kierunku działania dywizji pierwszego rzutu armii, które rozwijają natarcie w głąb ugrupowania nieprzyjaciela i wykonania nimi uderzenia na tyły tego zgrupowania uderzeniowego przeciwnika, które zagraża wyjściem na tyły armii, ~~/patrz załącznik nr 7/ - "manewr rozcinający z jednoczesnym uderzeniem na skrzydła i tyły nadmorskiego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela"/.~~

We wszystkich wypadkach dowódca i sztab armii powinni dążyć przede wszystkim do ^{wspierania cennego} zabezpieczenia działania tych dywizji, które rozwijają natarcie /pościg/ w głąb ugrupowania nieprzyjaciela. Przenikając bowiem na tyły nieprzyjaciela i rozwijając zdecydowane działania w przód poszczególnymi dywizjami, a niejednokrotnie i pułkami - zapewnia się uchwycenie ważnych z punktu widzenia operacyjnego rejonów i obiektów, lotnisk, baz i składów MFS, zniszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, zwłaszcza rakiet typu Corporal, Redstone i ~~Me~~; rozbicie podchodzących odwodów wojsk nieprzyjaciela itp.

W tych warunkach nieprzyjaciel zmuszony będzie poważnie rozproszyć swoje wysiłki ogniowe i wysiłki wojsk, co przyczyni się niewątpliwie do szybszego osiągnięcia przez wojska armii celu bitwy spotkaniowej i zorganizowanego oraz zdecydowanego wykonania kolejnych zadań operacji zaczepnej. Dowódca armii zabezpiecza działanie dywizji, które wdary się w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, ogniem broni rakietowej i uderzeniami lotnictwa. Jeżeli poszczególnym dywizjom uda się epanować w głąbi

ugrupowania nieprzyjaciela lotnisko, należy bezzwłocznie przystąpić do przebazowywania na nie lotnictwa myśliwsko-bombowego wspierającego armię. Najczęściej również wyniknie konieczność zabezpieczenia tych dywizji pod względem materiałowo-technicznym, a szczególnie w MBS, drogą powietrzną.

Na skuteczne rozwijanie bitwy spotkaniowej bardzo poważny wpływ wywrze konieczność pokonywania licznych przeszkód wodnych /wąskich i szerokich/, stref skażonych i zniszczeń terenu. Zasady działania w tych warunkach są podobne do tych, które obowiązują w warunkach rozwijania operacji zaczepnej - z uwzględnieniem oczywiście założeń realizacji zamiaru bitwy spotkaniowej.

W toku bitwy spotkaniowej dowódca i sztab armii koncentrując ^{się} przede wszystkim uwagę na osiągnięciu celu bitwy spotkaniowej - dążą równocześnie do zachowania jak najdogodniejszych warunków rozwijania operacji zaczepnej armii. W wyniku bowiem pomyślnego rozstrzygnięcia bitwy spotkaniowej armia wykonuje tylko jedno z pośrednich zadań armijnej operacji zaczepnej. Armia więc musi zachować zdolność do skutecznego osiągnięcia ostatecznego celu operacji zaczepnej. Oczywiście osiągnięcie przez armię celu bitwy spotkaniowej w poważnej mierze /a niskiedy w decydującej/ przybliży lub umożliwi zrealizowanie celu operacji zaczepnej. Poprzez bitwę spotkaniową zatem armia powinna stwarzać warunki do zdecydowanego rozwijania operacji zaczepnej i pomyślnego wykonania kolejnych stojących przed nią zadań.

ZAKOŃCZENIE

Z doświadczeń drugiej wojny światowej oraz z charakteru, właściwości i specyfiki, a także z możliwości prowadzenia współczesnych operacji - wynika, że bitwy spotkaniowe na zachodnio-europejskim teatrze działań wojennych w początkowym okresie wojny będą prawidłowością, typowymi i często występującymi działaniami bojowymi o szczególnym charakterze.

Bitwa spotkaniowa bowiem będzie stanowiła połączenie /całokształtu/ uderzeń jądrowych i działań bojowych wojsk dwóch przeciwstawnych stron, które dążyć będą do osiągnięcia pośrednich zadań operacji na danym kierunku operacyjnym poprzez działania zaczepne.

1. Pytanie: 1. Umowie sposobu wypracowania bitwy spotkaniowej przez armię;
2. Dać opis charakterystyki wariantu działań zaczepnych w bitwie spotkaniowej;
3. Umowie przez siebie armii w bitwie spotkaniowej.

Podstawowym celem armii w bitwie spotkaniowej będzie rozbitcie głównych sił i środków nieprzyjaciela, zmuszenie go do zaniechania prowadzenia działań zaczepnych na danym kierunku i stworzenie warunków do dalszego rozwijania armijnej operacji zaczepnej. Do bitwy spotkaniowej może dojść z chwilą rozpoczęcia operacji, podczas wykonywania zadania bliższego lub dalszego armii. Przygotowania zatem do bitwy spotkaniowej powinny przebiegać równoległe z przygotowaniem do prowadzenia operacji zaczepnej.

Główną i decydującą siłę w bitwie spotkaniowej będą stanowiły uderzenia raketowo-jądrowe i chemiczne oraz skuteczne wykrywanie ich skutków przez poszczególne dywizje pierwszego rzutu armii.

O powodzeniu w bitwie spotkaniowej będą decydować przede wszystkim: uprzedzenie nieprzyjaciela w otwarciu ognia; manewr ogniem i sprzętem oraz manewr wojskami; walka o uchwycenie i utrzymanie inicjatywy od początku do zakończenia bitwy.

Zachowanie tych warunków związane będzie przede wszystkim z koniecznością prowadzenia ciągłego i skutecznego rozpoznania nieprzyjaciela oraz stałego i skutecznego prowadzenia walki w rozpoznaniu przeciwnika. Ponadto w bitwie spotkaniowej należy się liczyć z tym, że nieprzyjaciel będzie również dążył do zdecydowanych i aktywnych działań, wykorzystując broń masowego rażenia. W związku z tym konieczne jest ciągłe zachowanie warunków obrony przed bronią masowego rażenia i zapewnienie możliwości szybkiej likwidacji skutków porażenia tą bronią.

Podczas organizacji, planowania i prowadzenia współczesnych operacji zaczepnych w początkowym okresie wojny należy uwzględnić, że bitwa spotkaniowa wyniknie i będzie prowadzona przez armię w niezwykle skomplikowanej i szybko i gwałtownie zmieniającej się sytuacji taktyczno-operacyjnej i w trudnych warunkach terenowych. W toku bitwy spotkaniowej w niezwykle ograniczonym czasie wyniknie konieczność prowadzenia różnorodnych form działań bojowych i przechodzenia od jednej^z form działań do drugiej w trudnych i skomplikowanych warunkach, przy ciągłym i aktywnym oddziaływaniu nieprzyjaciela /obrona, atak, odwrót, prowadzenie samodzielnych działań, najczęściej w oderwaniu od sił głównych, szybkie przegrupowanie, manewr wojsk itp./.

W związku z tym szczególnego znaczenia nabiera konieczność doskonałego przygotowania środków, sztabów i wojsk do przewodzenia działań bojowych w warunkach bitwy spotkaniowej, co można osiągnąć jedynie poprzez odpowiednie szkolenie taktyczno-operacyjne prowadzone w okresie pokoju. Szkolenie takie jest bardzo korzystne, gdyż jest ono szkoleniem wszechstronnym, kompleksowo obejmującym wszystkie formy działań bojowych oraz bojowego i operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk w niezwykle trudnych i skomplikowanych warunkach.

OPRACOWAŁ

płk K. NOŻKO

Odbito 50 egz.

Egz. nr 1-50 bibl. tajna

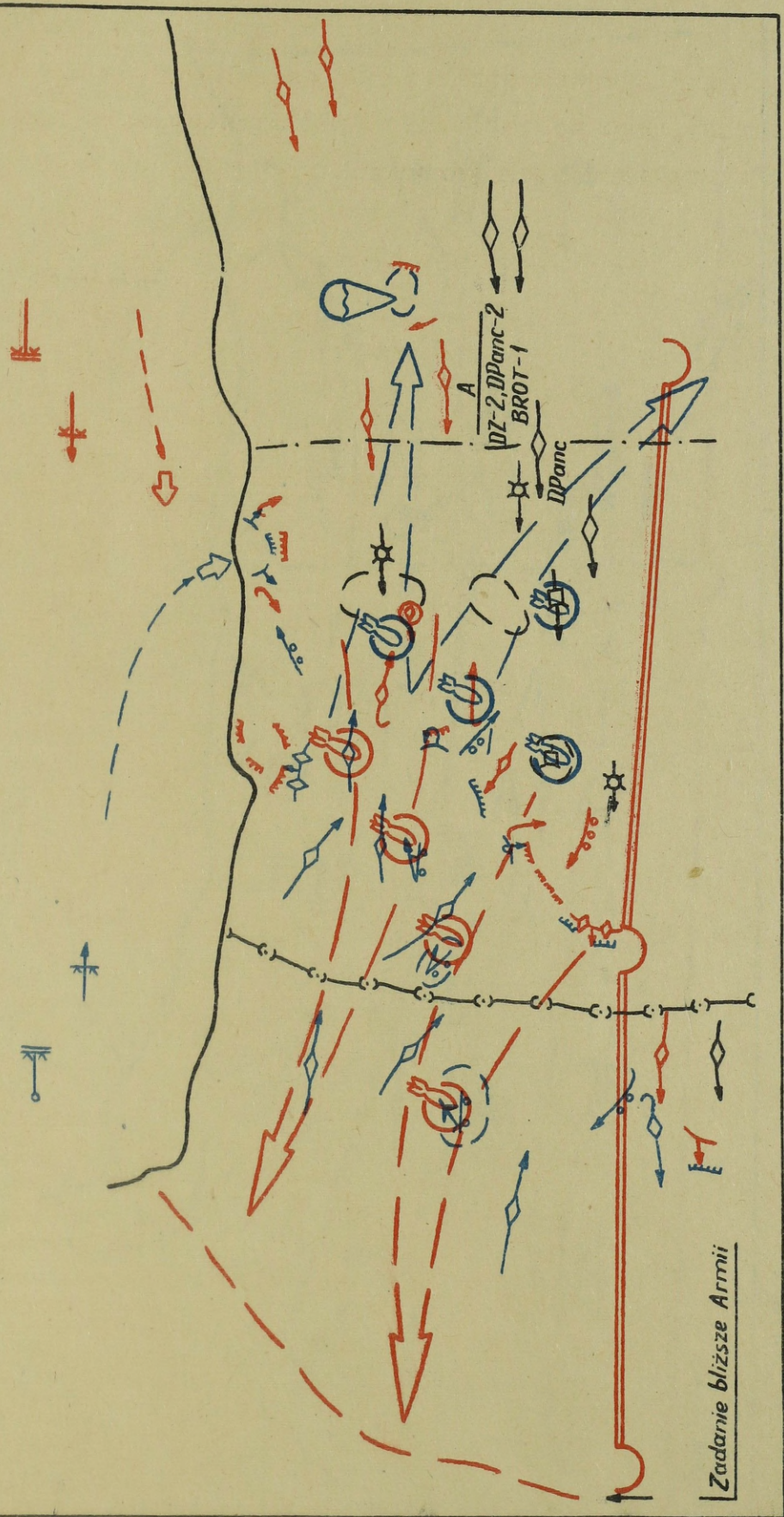
Wyk. płk NOŻKO

Druk. K. L.

Nr. ks. 0767/WW

Załącznik nr 1

DOJŚCIE DO BITWY SPOTKANIOWEJ W WYNIKU ROZWIJANIA PRZEZ
NIEPRZYJACIELA DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH
(Wariant)

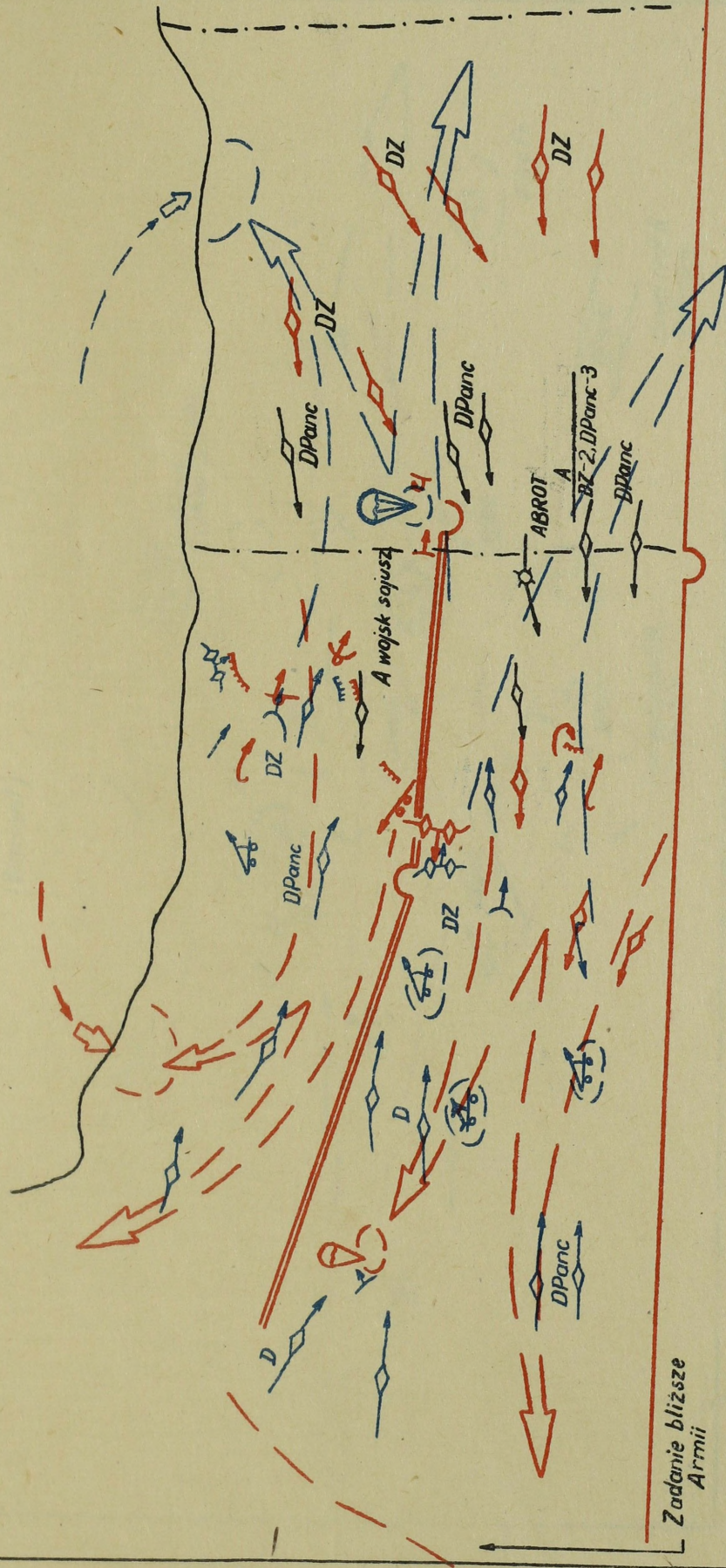

Zadanie bliższe Armii

Wyk. 50 eqz. Opr. ptk Nozko

768/45

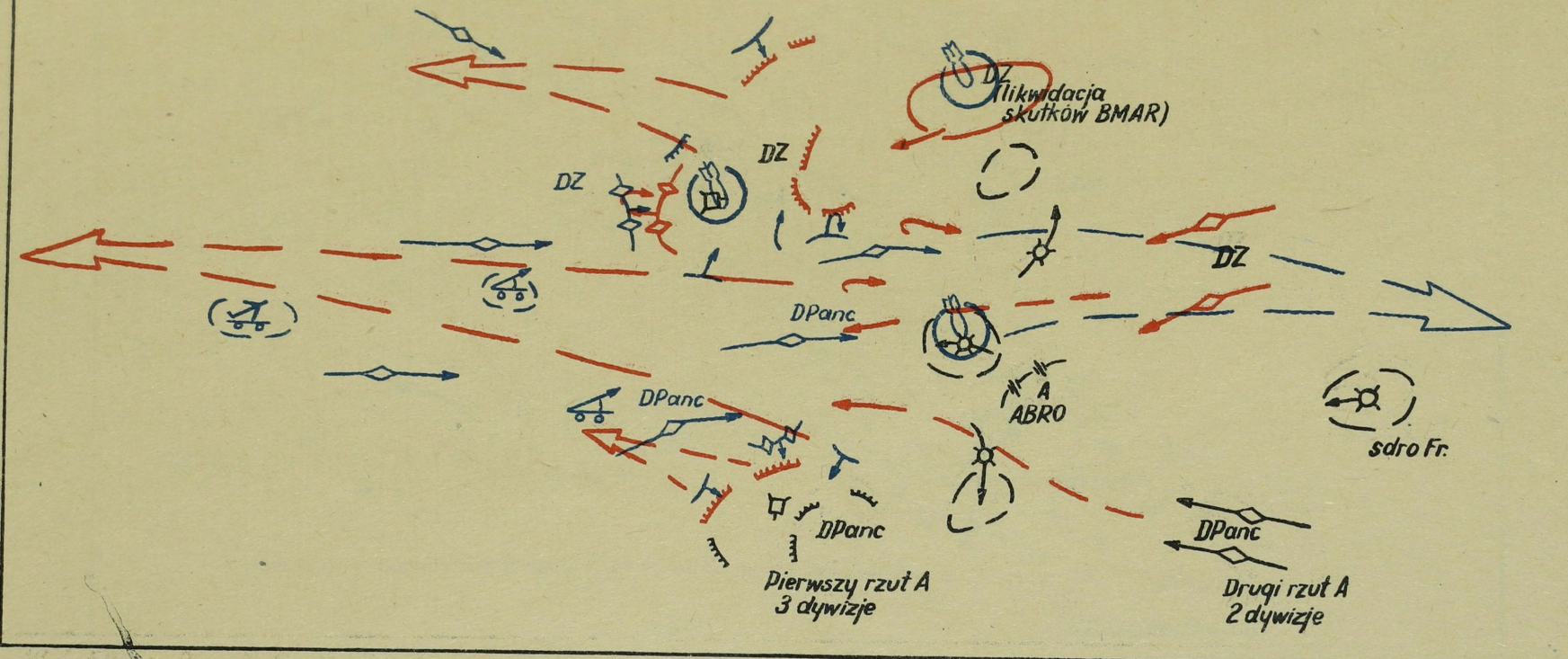
WEJŚCIE ARMII DO BITWY SPOTKANOWEJ PROWADZONEJ W JEJ PASIE PRZEZ WOJSKA SOJUSZNICZE
(Wariant)

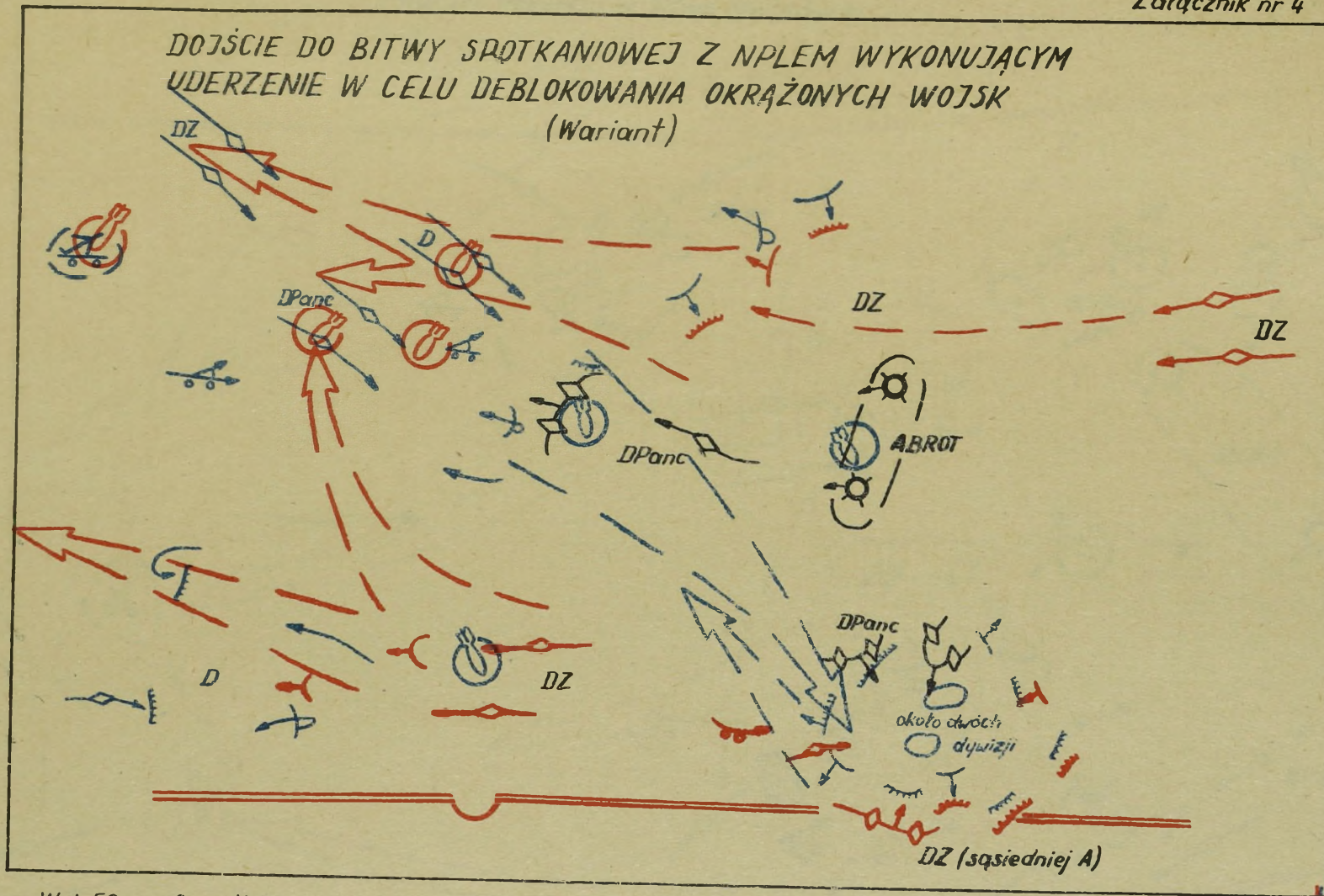
Zadanie bliższe
Armii

Wyk. 50 eqz. Opr. ptk Nożko

PRZEJŚCIE ARMII DO BITWY SPOTKANIOWEJ SIŁAMI DRUGIEGO RZUTU (PIERWSZY RZUT A PRZESZEDŁ DO OBRONY)
(Wariant)

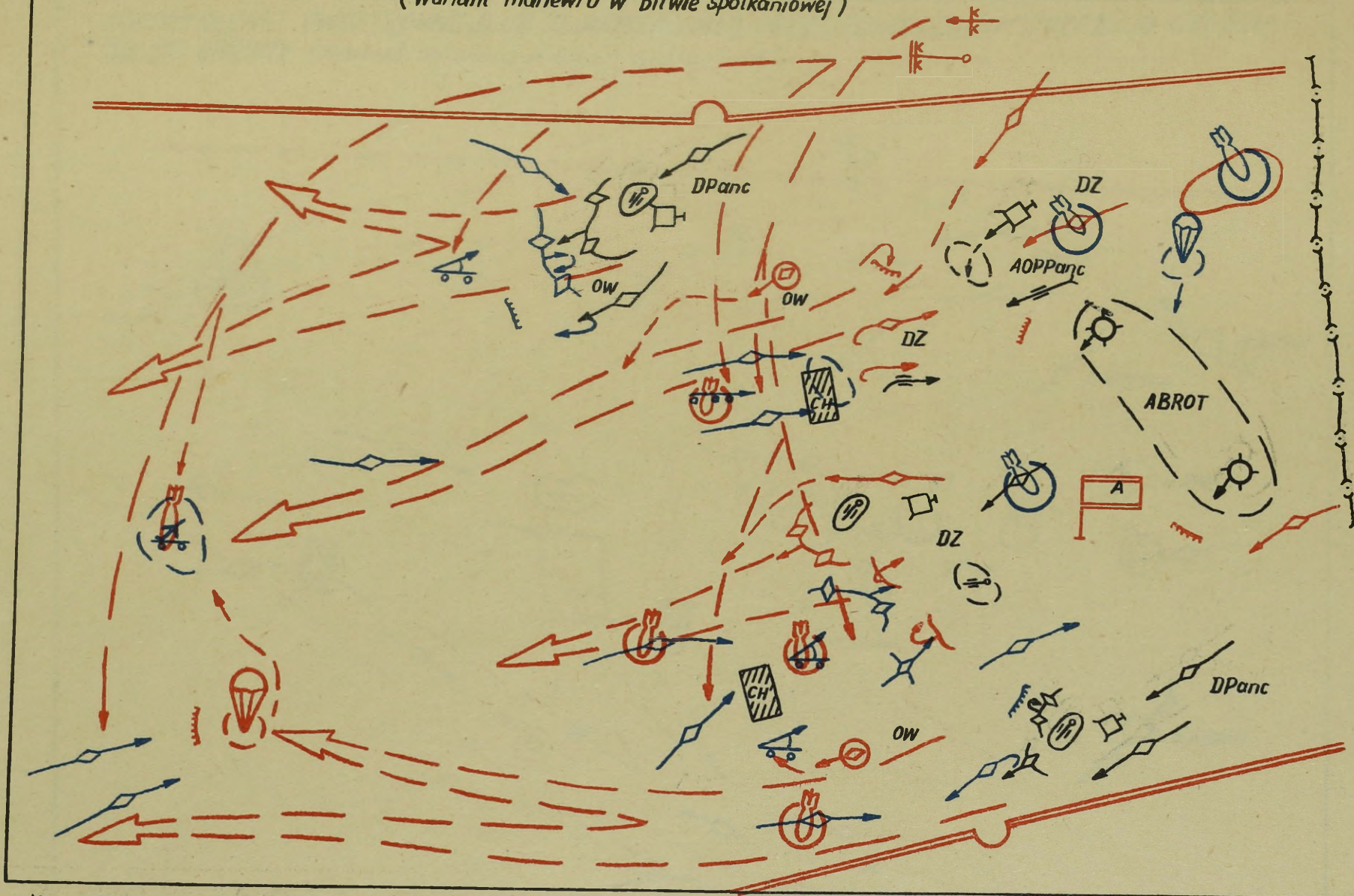

Wyk. 50egz. Opr. plk Nożko

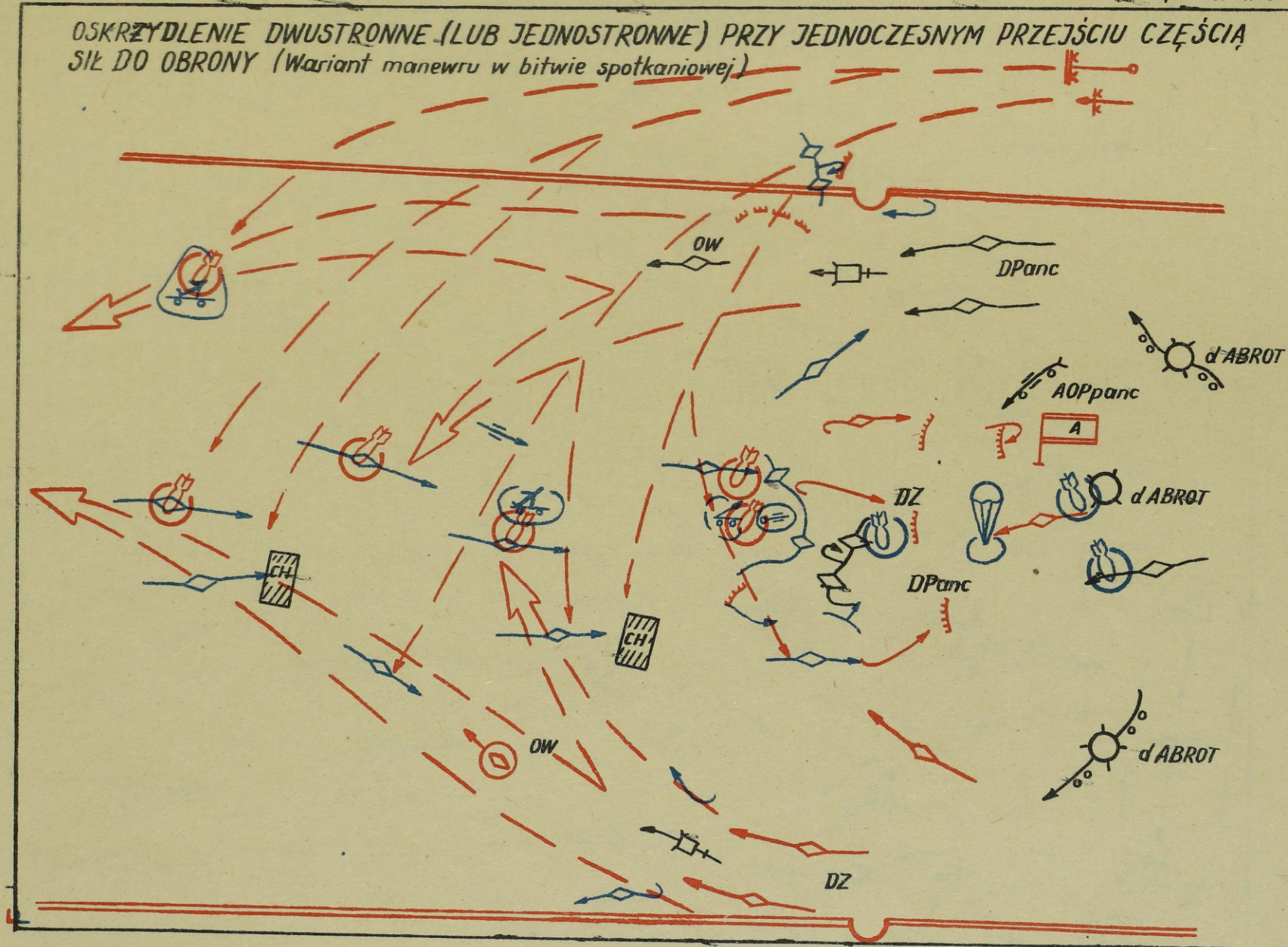
Wyk. 50eqz Opr. płk Nożko

UDERZENIE ROZCINAJĄCE JEDNOCZESNE LUB KOLEJNE NA KILKU KIERUNKACH
(Wariant manewru w bitwie spotkaniowej)

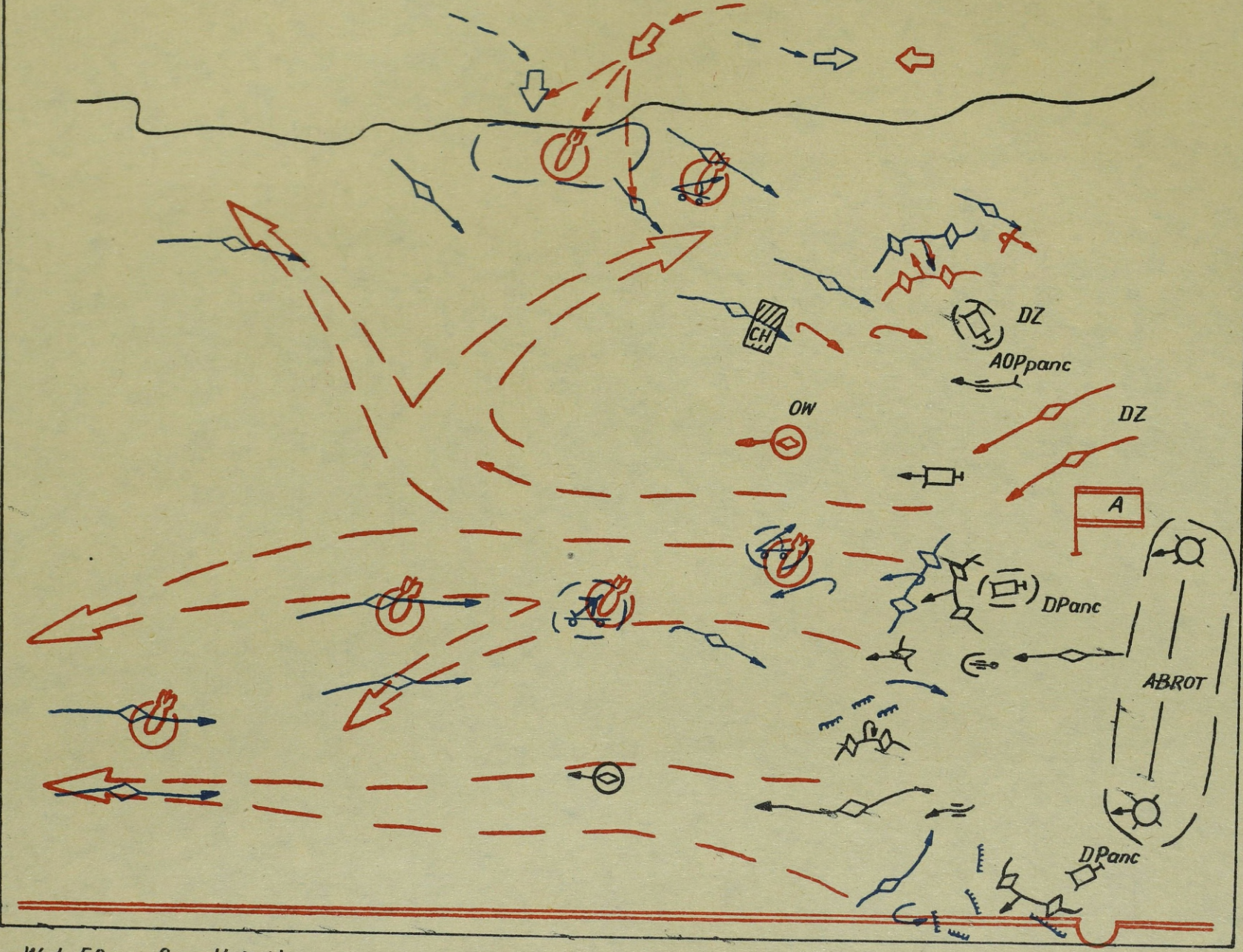
Wyk. 50 egz. Opr. plk Nożko

OSKRZYDLENIE DWUSTRONNE (LUB JEDNOSTRONNE) PRZY JEDNOCZESNYM PRZEJŚCIU CZĘŚCI
SIŁ DO OBRONY (Wariant manewru w bitwie spotkaniowej)

Wyk. 50 egz. Opr. płk Nożko

UDERZENIE ROZCINAJĄCE Z JEDNOCZESNYM UDERZENIEM NA SKRZYDŁA I TYŁY
NADMORSKIEGO ZGRUPOWANIA WOJSK NPLA
(Wariant manewru w bitwie spotkaniowej)

Wyk. 50 egz. Opr. płk Nozka